

תולדות חב"ד בשיקאגא והגליל תדפיס

תשורה משמחת נישואין של
לוי וחי' שיחיו מאסקאוויץ
י"ד סיון ה'תשפ"ה

ב"ה.

פתח דבר

ליזכרון טוב ליום כלולת צאצאינו החתן הרה"ת לוי שי' עם ב"ג הכלה המהוללה מ' חי' מושקא תחי', ועל יסוד ההנהגה בחתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית זי"ע, הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה זו. התשורה היא תדפיס מספר שמכנים עתה לדפוס הכוללת ידיעות ומסמכים ע"ד "תולדות חב"ד בשיקאגא והגליל".

ידוע גודל החביבות שרכשו רבותינו נשיאנו לחקר ועיון בתולדות חב"ד בכלל. ובפרט בעיירה כמו שיקאגא המפורסם כמו עיר ואם בישראל ומלא וגדוש בהיסטוריה. כבר בשנת תש"א היה רעיון לכתוב סקירה ע"ד תולדות חב"ד בשיקאגא. כך אנו קוראים במכתב כ"ק אדמו"ר הריי"צ "אל משרד אגו"ח חב"ד בעי"ת שיקאגא" (מיום כ"ג כסלו תש"א. אגרת ד'תשצט):

"נכון הדבר אשר ידבר עם מר אינדרייץ על אודות תולדות חסידי חב"ד בטשיגאגא והגליל, ואם פאר א ארבעט און ווי אזיי קאהן דאס גיטאהן וערין, אבל עצם הדיבור יהי' בדרך פלפול שלא יביא שום התחייבות מצדנו שנעשה איזה דבר הוצאה בזה, רק הערין א מיינונג".

הספר נחלק לג' חלקים:

- (א) אישים - רבנים, שלוחים, וחשובי אנ"ש.
- (ב) מוסדות - ביהכ"נ ובתי מדרשות וכו'.
- (ג) אירועים - אירועים ועובדות שעיצבו את תולדות חב"ד בשיקאגא

*

התדפיס שלפנינו כוללת:

א. סקירה היסטורית ע"ד: הרב מרדכי זעווין (רבה הראשון של אנשי ליובאוויטש); הרב שמואל אליהו עלקין (ממלא מקומו של הר"מ זעווין); אדמו"ר הריי"צ ובית המדרש לתורה (מתחיל מיסודו של הבית מדרש); אדמו"ר הריי"צ ועתון ה"קוריער" (עיתון בשיקאגא).

ב. כמה מכתבים מכ"ק אדמו"ר, וכן מכתבים מהמזכירים בפרסום ראשון.

חלקם העיקרי הוא לר' משה שאיעוויטש (מחשובי אנ"ש בשיקאגא) מארכיונו של סב החתן הרב דניאל יצחק מאסקאוויץ ע"ה. המכתב להרש"ז העכט וכן המכתב לנשי חב"ד בשיקאגא נמסרו לידינו ע"י הרב ברוך הערץ שליט"א. וזכות הרבים תלוי בו.

*

כל הנ"ל נלקט ונערך ע"י הת' לוי שי' טעלדאן בן-דוד של החתן.

כאן המקום לעורר שכל מי שיש בידו ידיעות, מכתבים, או שאר מסמכים לתועלת הנ"ל נא לשלחו לדוא"ל KodeshHeim@gmail.com כדי שיוכנסו בעז"ה להספר.

הא-ל טוב הוא יתברך, יברך את כל הבאים להשתתף בשמחתנו ואת בני משפחותיהם בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובקרב ממש נזכה לייעוד של נישואי הקב"ה וכנסת ישראל, ועד ל"שמחת עולם על ראשם", מתוך הרחבה ובריאות הנכונה בגשמיות וברוחניות, מתוך מנוחת הנפש והגוף.

בשם המשפחות

יחזקאל יהודה אונסדארפער

מאיר שמעון מאסקאוויץ

לאודערהיל, פלארידא

נארטברוק, אילינוי

י"ד סיון ה'תשפ"ה,

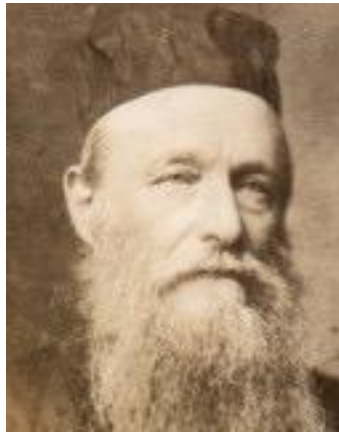
בעל הארבור, פלארידא

תולדות חב"ד בשיקאגא והגליל

- תדפיס -

הרב מרדכי זעווין

הרב מרדכי (ב"ר יצחק) זעווין היה רבה הראשון של עדת ליובאוויטש בשיקאגא. נולד בשנת תר"ח ברוסיה. הוא היגר מרוסיה לארה"ב בשנת תרס"ה לערך, והתיישב מיד בשיקאגא. לקראת נסיעתו הוא קיבל ברכת פרידה מאת כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב. כיהן כרב למעלה מעשרים שנה. נפטר בי"ד אב תרפ"ג ומנו"כ בשיקאגא. לקמן ראשי פרקים על תולדות חייו.

מרובה לא נודע על זהותו אבל ישנם תיאורים על טבעו ואופיו מתוך אגרות קודש של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ. כך הוא מבטא להרש"ז הבלין באגרת אליו מיום יו"ד אלול תרפ"ג (אגרת ככה) ע"ד התייסדות בית המדרש בשיקאגא:

אינני יודע אם מכיר הוא את הרב ר"מ [זעווין] הנ"ל, אנכי הנני מכירו וזוכרו בעת נסעו לארצות הברית, והוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק זצוקלל"ה נבג"ם זי"ע שבחו באמרו לי ער איז אגלאטער חסידישער איד מיט א אמוליקין הרגש צוא חסידות, און גאר גלאט.

בסגנון דומה הוא כותב במכתב לבנו רמ"מ זעווין (אגרת א'רעט):

נהניתי להתודע משלמו - ע"י מכתבו לחתני שי' - כי מאז בואי למדינה זו חקרתי ודרשתי עליו, כי התענינתי לדעת מהנעשה אתו עמו ועם ב"ב אחיו ואחותו וב"ב חיו, כי כפי שהגדתי לו - אז בשנת תר"ץ כשהייתי במדינה זו - שיחס מיוחד ה' לכבוד אביהם הרב ז"ל אל ביתנו, והנני זוכר עוד אותה הרגש שהי' בעת היותו בליובאוויטש

בפעם האחרון כשבא לקבל ברכת הפרידה מאת תוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"ם זי"ע טרם נסעו לארצות הברית.

בעוד מכתב להרמ"מ זעווין (אגרת ו'עה):

עודני זוכר אותו רגשי האהבה והחיבה אשר ה' רוחש כבוד אביו ידידי החסיד הרב נ"ע לכל עניני תמיכת לומדי תורה, ואשר לא אפונה כי גם בלבבו הטוב יבדל לחיים טובים, חי הוא הרגש הלוה, וראוי ה' לכבודו להתענין בדבר כזה בעבודה ופועל טוב אשר יביא ברכה לעוסקי תורה, והשי"ת יהי בעזרו להצליחו בגור.

ובמכתב מיום ח"י מ"ח תרפ"ד (אגרת קלו):

ואנכי חשבתי אשר בטח השתדל בזה ידידנו הרב ר' מרדכי ז"ל זעווין, שידעתי והנחתיו לאיש מסור ונתון להענינים הפנימיים, ועם זה איש חלק ובנעימות יהלך .. ובהמשך מכתבו מזכיר מפטירת הרב ר"מ ז"ל הנ"ל זעווין, ופעל עלי רושם גדול, אשר בד"כ הזקנים זקני ת"ח, אשר בעיניהם ראו ובאזניהם שמעו תורת רבותנו הק' מתמעטים, ובפרט במדינה ההיא אשר הצעירים יחיו לא ראו ח"ו אור מימיהם וכמעט שאינם יודעים מה זה חסידות וכו' ועבודה שבלב.

האגרת הראשונה מאדמו"ר מוהריי"צ אליו מתוך סדרת האגרות קודש הוא מיום כ"ט שבט תרפ"ב (אגרת ה'קנ) ע"ד התועדות ב' ניסן בשיקאגא. בין הדברים כותב:

ועד היום לא ה' לי אדרעס פרטי לבוא אתו עמו בכתובים, וכי כל העת שמור אצלי מחזה העת כמדומה לי ברור בהיות כבודו בליובאוויטש, טרם נסעו צלחה למדינת אמעריקע, ונושא הדברים אשר דברנו, אנחנו וידידנו רי"ק שי' זעליקסאן במעמד ההוא.

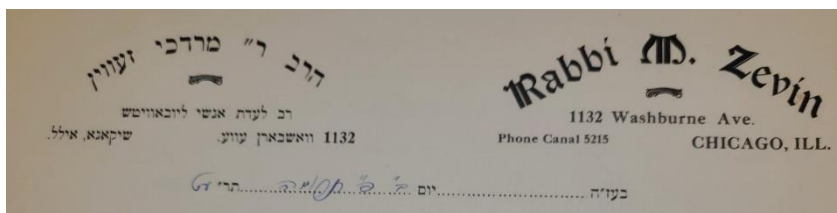
ביום כב סיון תרפ"ג (אגרת ה'קעג) כתב להרב זעווין (וכן לר"ד שיפרין) לייסד אגודת חסידים בארה"ב. בין הדברים כותב:

הנני בא במכתבי זה אשר כבודו יתבונן היטיב בענין זה, והנני מציע לו להתראות פנים (ע"י כתיבה מראש תחלה) עם ידידנו הנכבד ר"ד שי' שיפרין, אשר הוא קשור אל הרצון הפנימי והעצמי, ולטכס עצה בזה הענין, (א) בכל עיר ועיר איש אחד אשר איליו יב[ו]או בכתובי אודות זה, ואשר יאגד בעירו ועד עירוני, (ב) להעריך רשימת הפרעזידענטין דבהכ"נ ומדרש הידועים להם, והאדרעסין שלהם (ואם אפשר להעיר מהותו הכללי דכאו"א ביחוד), כן שמות הרבנים והאדרעסין שלהם.

מכתב דומה כתב להר"ד שיפריין. ובשוה"ג בכת"ק:

במכ' ר"ד שי' צריכים לכתוב כן: עם ידידינו הנעלה הרב הנכבד מוהר"ר מרדכי שי' זעווין, אשר הוא קשור אל הרצון הפנימי והעצמי, והנני מכירו לטובה עוד מאז נסע למדינתם צלחה, ולטכס..

בשנת תרפ"ג העמיסו אנ"ש בשיקאגא על שכמם לבנות בית מדרש לתורה בניהול הרב זעווין. (כנראה שמדברים על בית המדרש לתורה המכונה "סקוקי ישיבה" או "HTC"). אדמו"ר הריי"צ כתב הרבה בנדון (ראה אגרת קכה. קלו. קמ). ושלח לאנ"ש מכתב עידוד (אגרת קלה). הוא אף שקל (אגרת קמ) את הרעיון שהעלה הרב ש"ז האוולין, לשלוח לשיקאגא אחד האברכים המצוינים מתומכי תמימים ללמוד בבית המדרש לתורה.

ה"בלאנק" של הר"מ זעווין (ספריית אגודת חסידי חב"ד)

הרב זעווין פעל הרבה בשיקאגא ולא רק בתור רבה של אנשי ליובאוויטש. הוא היה מחשובי הרבנים בשיקאגא, ורבים פנו אליו בשאלות הלכתיות¹. הוא אף כתב הסכמה לספר "קרבת עני" (מהרב יעקב אויערבאך, ירושלים תרס"ח). הסכמתו נכתבה בשנת תרס"ו. לפי ההשערה שהוא בא לשיקאגא בשנת תרס"ה, זה היה שנים ספורות לאחר פקידתו לרב. ואם כן, נמצא דבר פלא שבתחלת הספר כתוב "הסכמת הרבנים הגאונים המפורסמים מק"ק שיקאגא יע"א הי"ו". וז"ל ההסכמה:

האי גברא רבא יקירא המופלג בתו"ר כש"ת מוה"ר יעקב אויערבאך הראה לי

1) להעיר ממש"כ הר"י פייגין לגיסו הר"ש פויזנער (כ"ד סיון תרח"צ. נדפס בתולדות חב"ד בארה"ב ע' שעה) כמה שנים לאחר פטירת הר"מ זעווין: "הנה ידוע לך בטח אשר הכל הי' הרצון להושיב את הרב דזיקאבסאן בטשיקאגא, כי באמת טשיקאגא היא מקום ויסוד לענייני אנ"ש כמו נויארק (ובאמת היו שנים מקודם בעת שהי' שם מאנ"ש הרב זעווין ועוד, שהי' מטשיקאגא הכנסה וחזוק בענייני אנ"ש יותר מנויארק)".

ספרו הנקוב בשם "קרבן עני" אשר בחפצו לשלחו לאה"ק להעלותו שמה על מכבש הדפוס, ופריו יהי' קודש לשיבת בר יוחאי ובית מושב זקנים במירון, וחלה פני לתת הסכמתי ע"ז אם כי אין דעתי נוחה ומסכמת עם חוברי חבר המחברים חדשים, אשר מקרוב באו, כי די לנו והותר הספרים הישנים אשר חברו קדמונים בעלי רוח"ק וגם המה מונחים בקרן זוית באין קורא והוגה בם, ומה לנו לעשות ספרים אין קץ. – אמנם מאשר ידעתי את המחבר ספר קרבן עני הזה כי אין עני הוא בדעת, כי הוא מלא וגדוש בתורה וחכמה ויראה, ויעקב הזה הוא איש תם יושב אהלים של תורה ויראת שמים, ואולי יועילו דבריו לקרב לבב אחב"י לאביהם שבשמים כי דברים היוצאים מלב טהור כלבב יעקב המחבר יכנסו בלב הקוראים ויעשו פרי תנובה. ע"ז באתי בתעודתי והסכמתי שראוי ונכון להדפיס הספר קרבן עני ולהפיצו בכל גבול אחב"י, ולראי' בעה"ח יום ה' לסדר נצ"י שנת תרס"ו פה שיקאגא אמעריקא הצפונית.

נאום מרדכי ב"ר יצחק זעווין רב לעדת אנשי ליובאוויטש הי"ו.

שנים אחדות לאחר הדפסת "קרבן עני" הדפיס הרב יעקב אויערבאך (בשנת עת"ר) ספר "זבח תודה" וגם בו נמצאת הסכמה מהרב מרדכי זעווין. בהיות הרב זעווין אחד מ"הרבנים הגאונים המפורסמים מק"ק שיקאגא" פנו אליו סוחרים להשגיח על סחורתם. כך אנו קוראים אזהרה שהדפיס בעיתונים המקומיים (מארכיון המחבר):

איך הרב מרדכי זעווין מבהכנ"ס אנשי ליובאוויטש בשיקאגא מאך אויפמערקזאם אז עס געפינען זיך שנאפס און וויין הענדלער וועלכע קלעפען לייבעלס מיט הכשרים אין מיין נאמען אויף זאגענאנטע פסח'דיגע משקאות. דאריבער ווארען איך די קויפער זיי זאלען ביי מיר אנפרעגען וועגען די ריכטיגקייט דערפון כדי ניט נכשל ווערען אין איסור חמץ בפסח. האי יאהר האב איך קיינעם ניט געגעבען קיין הכשר לבד להמופלג מו"ה משה ישראל שפירא משיקאגא². ולראי' באתי על החתום יום ב' ר"ח כסלו שנת תרע"ז פה שיקאגא איל. אדרעס 1132 וואשבורן עוו., שיקאגא.

---

(2) ר' משה ישראל שפירא הי' א' מחשובי אנ"ש. כן נמצא (תח"י המחבר) מודעה על אישור הכשרות של הר"מ זעווין עבור ה"סיני כשר סאסעדזש פעקטארי" בניהול מר. נפתלי הערץ באלאטין שגם הוא היה מחשובי אנ"ש.

מ. שאפירא'ס ליקאר סטאר

דער עיקר איז דער נאמען. ריכטיגע וואסער, כשר'ה וואסער איז
ארענטליכע בעהאנדלונג, און דאס קענט איהר נור
בעקומען האנדלענדיג מיט דער בעריהמטע אידישע ליקאר געשעפט פון

משה ישראל שאפירא פון שיקאגא

דער נאמען משה ישראל שאפירא איז א גארנאטיק פיר ראייל-
קייט, צופרידענהייט און כשרות. די פיעליעהריגע
רעפוטאציע פון אונזער געשעפט און דער צוטרויען פון אונזערע צאהל-
רייכע קאסטימערס איבערן לאנד, איז א איבערצייגונג אין אונזער פער-
הויפטונג.

דער הכשר אויף אונזערע פסח'דיגע משקאות געפינט זיך דער
הכשר פון הרב הג' מרדכי זעווין משיקאגא. אונזער
איינציגע פירמא האט א הכשר פון הרמ"ז הג"ל.
שרייבט פיר אונזער קאטאלאג וואו איהר געפינט אלע איינצעלהייטען וואס
בעלאנגט צו דעם מסחר.

M. SHAPIRO, 1009 W. 14th St., CHICAGO, ILL.

ווארנונג

ווארנונג

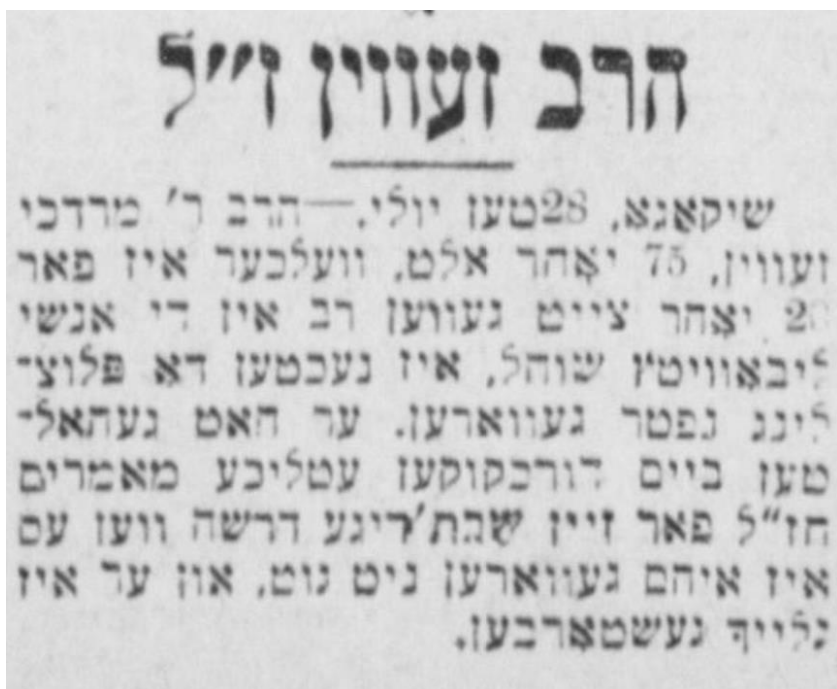
פון הרב מרדכי זעווין, משיקאגא

איך הרב מרדכי זעווין מכתב"ס
אנשי ליובאוויטש בשיקאגא מאך
אויפמערקזאם אז עס געפינען זיך
שנאפס און וויין הענדלער וועלכע
קלעפען לייבעלס מיט הכשרים אין
מיון נאמען אויף זאגענאנטע פסח-
דיגע משקאות. דאריבער ווארען איך
די קויפער זיי זאלען ביי מיר אנפרע-
גען וועגען די ריכטיגהייט דערפון

כדי ניט נכשל צו ווערען אין איסור חמין בפסח. האט יאהר האב איך
קיינעם ניט געגעבען קיין הכשר לבד להמופלג מו"ה משה ישראל שאפירא
משיקאגא. ולראי' באתי על החתום יום ב' ר"ח כסלו שנת תרע"ז פה
שיקאגא, איל, אדרעס 1132 וואשבורן עוו., שיקאגא.

הרב זעווין נפטר ביום י"ד אב תרפ"ג. בעיתון "ידידשעס טאגעבלאט" מסופר שהרב זעווין מת פתאום תוך כדי שהוא מדפדף בספרים לעריכת הדרשה לשבת. בעיתון העירוני "הסנטינעל" כתוב שהתחילו את הלוויה באנשי ליובאוויטש ואח"כ בקהלת יעקב, וכן בקהילת אנשי מערב. ומשם המשיכו לבית העלמין וואלדהיים. (יצוין, שמסע הלוויה היה ברכבי אנ"ש ולא בעגלות המיוחדות להלוויות. כי לאור חוק מקומי, לא היה אפשר להשתמש בעגלות ביום ראשון).

מודעה בעיתון ע"ד פטירת הרב זעווין (מארכיון המחבר)

עם פטירתו של הר"מ זעווין שלח אדמו"ר הריי"צ מכתב ניחומין לאנ"ש³ מיום י"ט מ"ח תרפ"ד (אגרת קלז) בו גם הורה להם להעמיד מו"צ למלאות מקומו. ההתעניינות בזה גם הביע תוך שבוע במכתב נוסף מיום כ"ה מ"ח תרפ"ד (אגרת קמ).

(3) המכתב נשלח "אל ידידנו אנ"ש היושבים בעיר טשיקאגא". אך במכתב שלפנ"ז כתוב שנשלח ע"ש ר' משה ישראל שפירא, ואשר "בטח ימסור זאת לבית הכנסת אשר אליהם שייך זה". היינו שאדמו"ר הריי"צ לא כיוון מכתבו לכלל אנ"ש, רק לבית הכנסת של "אנשי ליובאוויטש" שם כיהן ר"מ זעווין כרב.

אך הדבר לא התגשם. השנה עברה ובינתיים דאג אדמו"ר הריי"צ מרחוק על כך שלא מצאו ממלא מקום. תוך השתדלותו בסידור רב כממלא מקום, הוא הציע כמה הצעות. כך הוא כותב במכתב מיום אדר"ח מ"ח תרפ"ה (אגרת רנד):

בדבר הרבנות בעיר טשיקאגא, הנה מידידינו רמ"י שי' שאפירא לא קבלתי שום דבר בזה וסיבת הדבר לא אדע, אך מרחוק אדאג בעד עדתם אשר יעזרם השי"ת כי יקחו להם רב אשר יכלכלם במזון טוב .. ואני הייתי מציע לפניהם את ידידנו הרב הנכבד מוהר"ר שמואל שי' לעויטין מכותאיס.

ובמכתב נוסף בנושא הרבנות מיום ח"י שבט תרפ"ה (אגרת רסא):

והייתי מציע בהאחד מהשנים, הראשון הרב ר' שמואל שי' [לעויטין] בן המשגיח והשני הרב ר' אברהם אל' שי' פלאטקין, אשר שניהם הוא מכירם היטיב, כי אנשי דעה וצורה פנימיות המה, וכבר יודעים פרק בהנהגה.

מלבד אלו שאדמו"ר הריי"צ בעצמו הציע, היו כנראה עוד הצעות. כפי שכתב המזכיר הרב אלחנן דוב מאראזאוו (נדפס בשוה"ג לאגרת רנה): "כמדומה ששמעתי מאחד הבאים לפה אשר הרב ר' זלמן שניאורסאן מהאמעל מתעתד לנסוע או שכבר נסע לעיר טשיקאגא על דעת להתקבל שמה לרב". וברשימות הר"י דזייקאבסון (נדפס שם): "היו לו ניירות דרישה מארצה"ב מטשיקאגא שיבוא לכהן בתור רב ומנהיג חב"ד וגם הכינו עבדו דירה וגבאי, ולא הי' יכול להחליט בזה והתיישב עם ידידיו".

להלן מכתב מאנ"ש בשיקאגא להעסקן הידוע הרמ"א קרעמער בנוגע האפשרויות שהרמ"מ לאקשין ימלא מקומו של הר"מ זעווין (נדפס בתולדות הרמ"א קרעמער ע' סא):

יום ד' פ' והיה המחנה הנשאר לפליטה, תרפ"ה.

שלום וברכה שמורה ערוכה אל כבוד אוהבנו וקרובינו ברוח ונפש נושאי דגל מחנה חסידי חב"ד באמריקא מה"ו משה אליעזר קרעמער.

מיר ווילען אין דיזען בריף אויסדריקען אונזער הערצליכען דאנק אין נאמען פון אלע שיקאגער אנשי שלומינו דערמיט, וואס איהר האט צו אונז געשיקט דעם ווירדעגין און זעהר וויכטיגען רב הרב רמ"מ לאקשין נ"י, וועלכער האט מיט זיין גרויסער רעדנער טאלאנט און מיט זיין ווארימע איבערגעגעבענע הארץ צום הייליגען ענין, געמאכט א געוואלדיגען רושם ביי אונז אין שיקאגא. ער האט אויפגעוועקט די פארשלאפענע, צוזאמען געזוכט די פערבלאנדזשעטע און זיי אריינגעבראכט אונטער די פליגלען פון

אונזער הייליגען רבי'ן שליט"א, צו שטיצען די מוסדות התורה וואס ער האלט אויס. מיר האפען אז בע"ה וועלען מיר אייך קענען שיקען בקרוב פאר'ן דאזיגען צוועק טויזענד דאלאר, און אפשר מעהר. עס טוהט אונז זעהר לייד וואס דער געהערטער הרב לאקשין איז צו אונז פריער ניט געקומען, נאך איידער ער האט אנגענומען א רבנות אין ניו יארק, מיר וואלטען איהם שוין ניט אבגעלאזען פון אונז און וואלטען איהם געקרוינט פאר אונזער רב און פיהרער. פאר דער קורצער צייט וואס מיר האבען געהאט דעם תעניג איהם צו האבען ביי אונז, האט ער אונז מיט זיין חכמה ממש מחיה געווען און א נייע נשמה אונז אריינגעגעבען.

מיר ווינשען אייך אלעס גוטעס און אז אייערע קינדער זאלען געהן אין אייערע דרכים. אייערע טרייע פריינדע משה ישראל שפירא, חיים מאיר עדיסאן, אברהם אבא ברין.

אבל חו"ד של אדמו"ר הרי"צ בפקידתו של הרמ"מ לאקשין וכן בשאר ההצעות נכתבה במכתב מיום ח"י שבט תרפ"ה (אגרת רסא):

והנה בדבר ש"ב הר"ז ש' מהאמעל כפי אשר שמעתי איננו חושב בזה. ומתחלה כאשר דיברו אודות הצעה זו לא חפצתי להגיד דעתי בזה, לא באופן כזה ולא באופן אחר, וכעת הנני חושב אשר המקום עוד פנוי. והנה כמדומני אשר ידינו הרב רמ"מ אר"י ליב ש' לאקשין ה' חושב אודות זה אבל לדעתי אינני יודע אם טוב לפניו זה, כי עבודתו וכהנותו אשר בהוה לדעתי אינו כדאי לפניו להחליף.

לסופו של דבר נתמנה הרב שמואל אלי' עלקין כממלא מקומו של הר"מ זעווין בשנת תרפ"ה עד לשנת תרצ"ג.

---

(4) במכתב ר' יעקב זוראויצער מיום ה' פ' עקב תרפ"ז (בתקופה שבו היה מזכירו של אדמו"ר הרי"צ) להרב ישראל דזייקאבסאן הוא כותב: "וכן נחוץ ה' שהרמא"ל [לאקשין] יהי' אצל הרב אלי' שמואל שיחי' עלקין (גר בשיקאגא) ולעשות שם התעוררות גדולה דבר ההוצאה".

הרב שמואל אליהו (אלי') עלקין

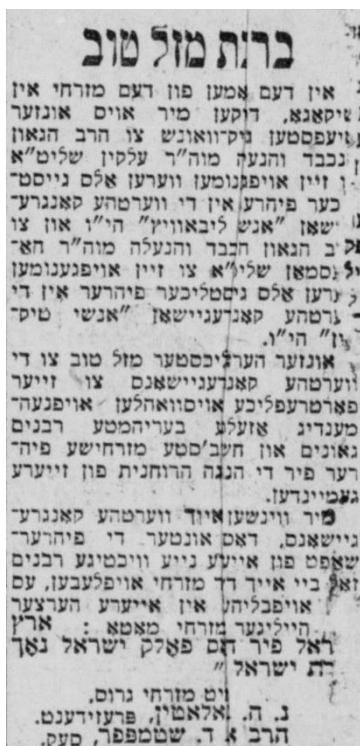
בשנת תרפ"ה נתמנה הרב שמואל אליהו (אלי') עלקין כממלא מקומו של הרב זעווין. לפני התמנותו הוא כיהן כרב וגאב"ד בפאסיק נוי דזשערסי. עם עזבו את פאסיק, הדפיסו הקהלה ברכתם ברכת פרידה בעיתון "יידישעס טאגבלאט" דשוליי 14, 1925 המעותקת להלן (מארכיון המחבר).

מזל טוב לכבוד ידידי ורעי כאח הרב הגאון הג' בקי נפלא, פה מפיק מרגליות, מיוחד בדורנו כש"ת שמואל אליהו עלקין שליט"א הגאב"ד בעירנו פאסיק, אשר הוקם על לשבת על כסא הרבנות דבית הכנסת המרומם ונעלה אנשי ליבאוויטש שיקאגא, יצ"ו. אם כי צר לי מאד פרידתנו כי זה כחמשה שנים אשר היינו יחד לנהל הרבנות בפה פאסיק, בשלום ובשלות השקט ובנעימות כל עניני העיר כאחים וכרעים יחד, אמנם הנני להכיר ולהוקיר כי עטרת הרבנות נשאה כזאת הולמתו לראש של גאון מצוין כמותו. ולהעדה המרומה הנני לאמר: יפה בחרתם לשים אלוף לראשיכם אחד מיחידי דורנו בכל מקצועות התורה, ובטח תתברכו לרגלו כאמרם ז"ל: תיכף לת"ח ברכה ושלום, כדרכן של ת"ח אמתים להרבות שלום בעולם. כברכת אוהב נאמן צדק מאת

הרב ר' יעקב טשעפלער. הרב דפאסיק נ. דזש.

כך אנו קוראים מודעה שהדפיס נשיא⁵ אנשי ליובאוויטש בעיתון "יידישעס

(5) השווה לאג"ק חט"ז (אגרת ר'עג) "אל נשיאי ביהכ"נ אנשי ליובאוויטש.. מוהר"י ליב שי' גארדאן ומוהר"ר שמעון שי' אראנין". ואינו מזכיר רנ"ה באלאטין הנזכר לקמן בפנים.

טאגבלאט" דזשוליי 31, 1925. (מארכיון המחבר).

מיר מאכען בעקאנט אלע אידען דאס מיר, חברים פון קאנג. אנשי ליבאוויץ דשיקאגא, 1500 ס. קליפטאן פארק עוו. האבען אויפגענומען לרב ואב"ד הרב הג' ר' שמואל אלי' עלקין שליט"א הגאב"ד דפאסייק, נודזש. אין אונזער קהלה און מיר פעהראפען אז דיזער גאון ודרשן מצוין וועט פיעל גוטעס אויפטאהן פאר דעם חזוק התורה פאר אונזער שוהל בפרט און פאר דעם יודענטהום אין שיקאגא בכלל. און מיר ווינשען איהם אריכות ימין אויף דיזען כסא הרבנות כי נזכה יחד לראות בבנין ציון וירושלים ובקבוץ גליות. בברכת נשיא ומנהלי דביהכ"נ אנשי ליבאוויץ.

נ.ה. באלאטין, פרעז.

ל. גארדאן, ווייס-פרעז.

ברכת מזל טוב להרש"א עלקין

התואר "גאון ודרשן מצוין" היה בלי גוזמה. למשך ימי רבנותו בשיקאגא היה הרב עלקין נודע בשערים כבעל כישרון מופלא⁶. מדי שבת ושבת באו כ-700 אנשים ביחוד לשמוע את הרב עלקין נושא דברים⁷. הרב עלקין היה גם גאון מצוין ואף חיבר כמה ספרים⁸.

(6) "כבוד ידידי הרה"ג המפורסם והנודע לשם תהלה בתוככי בעלי כשרון כו' וכו' ח א"א מוהר"ר שמואל אלי' שי" (ממכתב אדמו"ר הריי"צ אליו. אגרת ו'עה) "תלמידנו החשוב הרה"ג הנודע ומפורסם בעל כשרונות נשגבים משכיל על דבר טוב מוהר"ר שמואל אלי' שי" (ממכתב אדמו"ר הריי"צ להרמ"מ זעווין. אגרת ו'עא).

(7) מפי ר' משה שאיעוויטש ור' יענקל כ"ץ. מתוך מאמר סקירה שערכו נשי חב"ד שיקאגא ע"ד תולדות חב"ד בשיקאגא. (תשמ"א באנגלית. בעריכתו של הרב דניאל יצחק ע"ה מאסקאוויץ).

(8) נאות דשא - ירושלים, דבר שמואל - ס. לואיס תרע"ד. שניהם לא נכתבו בשיקאגא. אבל יש לציין

עם התמנותו הוטלה עליו האחריות לעשות הבית מדרש לתורה כמחלקה של תו"ת. אך אדמו"ר הריי"צ דאג ש"בודאי טרוד הוא בעניני דמתא" ואשר ע"כ הציע את הרב ישראל דזייקאבסאן בתור משגיח. להלן מכתבו להרש"ז הבלין (אגרת ה'רד) מיום ג' שבט תרפ"ו. (ראוי לציין שלע"ע זהו המכתב הראשונה מאדמו"ר הריי"צ בו מתייחס ישירות למינוי הרב עלקין כממלא מקומו של הר"מ זעווין⁹):

גם אנכי קבלתי ידיעה כללית מהרמ"ש שי' מטשיקאגא וכן מהרב רש"א שי' עלקין בדבר פתיחת הישיבה ת"ל בשעטומ"צ. ומה מאד הי' חפצי לדעת מי המה המדריכים והמנהיג העיקרי. אמת הדבר כי הרש"א שי' עמד בטעמו אשר קיבל בתו"ת יצ"ו, אבל בכ"ז בודאי טרוד הוא בעניני דמתא, ואנחנו יודעים בידיעה ברורה אשר א' מעיקרי ההנהגה הוא השגחה מעולה מאיש פנימי ובעל חיות.

ואשר ע"כ כאשר כעת בא לנויארק תלמידנו היקר ר' ישראל שי' פארעצקין [דזייקאבסאן] מהאמל"י, והוא אחד מאלו אשר חפצים בכל לבם ונפשם לקיים את האמת באשר הוא בלי חשבונות רבים ופוליטיקעס נור פשוט אהן חכמות יתירות, אשר ע"כ יכתוב תומ"י בתור עצה טובה מעצמו לרמ"ש שי' אשר ישתדל לקחת אותו בתור משגיח (וגם יכתוב לו אשר בטח הרש"א שי' הוא טרוד בעניני דמתא ואינו יכול למסור א"ע כל היום, ויוכל להרבות בשבחו של ר"י הנ"ל שי' כי כל מה שיאמר עליו לשבח בדבר ההתמסרות אל הכוונה הפנימי און אין גלאטקייט הכל יהי' אמת), ובטח לא ידרוש מאתם הרבה שכירות, ואין בזה הוצאה גדולה¹⁰.

שכבר בגליון הראשון של "הפרדס" שי"ל בשיקאגא (ניסן תרפ"ז) נמצא במדור חידו"ת סימן ח' דבר תורה מ"הרב שמואל אליהו עלקין אב"ד אנשי ליובאוויטש שיקאגא".

9) להעיר שאדמו"ר הריי"צ שלח לו מכתב כבר בי"ג טבת תרפ"ו ע"ד שי'קאגא. המכתב נזכר בין השאר במכתב לכמה רבנים (אגרת רפח). "בכל זה הנה במשך מתרפ"ב עד עתה, אם הזדמן שואל בענין זה, עניתי כי יושלח כסף התרומה למטרתו אל הכולל, והשתדלתי מבלי שידעו דבר, בדבר התיחסותי אל עניני הכולל. ומצורף לזה הנני שולח העתק מכתביי, א' להרב עלקין שי' טשיקאגא, י"ג טבת...". אך המכתב הזה לא הגיע לידינו.

10) בהמשך מכתב הנ"ל (אגרת ה'רד) כתב להרש"ז הבלין: בדבר שאלתו אם יב[ו]א בכתובים עם הרש"א שי' עלקין לא אבין במה ישאל, הלא זה כמה פעמים דברנו בע"פ ובמכתבים אשר עיקר גדול אשר התמימים יחיו יתדברו ביניהם בדברי אהבה וחיבה יתירה, כאחים ממש, וכבר לא פעם ושנים בנינו אגודות על יסוד זה, וגם כהיום ידי עסוקות בכתיבה בדבר בנין אגודת תמימים, וזה היתה אחד מעיקרי הבנין אגודת חסידי חב"ד יצ"ו אשר יתדברו אנ"ש שי' ביניהם, וידידי כאחד מן התלמידים הישנים בודאי הי' צריך לבוא בכתובים תמידים כסדרן עם אנ"ש שי' בכלל, ואחינו התמימים שי' בפרט, ועוד יותר כי המקום גורם הרבה לטובה.

וכעין זה כותב במכתב (אגרת ג'תשצד) מיום כ"ח אדר תרפ"ו:

וכגון דא נשאלתי מאת ידידנו היקר והכי נעלה רמ"י שפירא מטשיגאגא, אשר איוה למושב ארץ ישראל, ובאתי בכתובים אליו בכעין מהנא' במכתבי המוסגר בזה, ותודה לאל עליון אשר שמע בקולי ועצתי הנאמנה לטובת הרבצת תורה והרמת קרן ישראל, ויסע ויבוא ויטע אהל תורה במחנם בהשגחת והנהגת תלמידנו החשוב והנעלה הרה"ג הרש"א שיי עלקין, ושמחתי במאד על הבשורה הטובה כי תודה לאל עליון יסדו ישיבה בטעמה ורוחה של תומכי תמימים, השי"ת יהי בעזרם וירום קרנם בגו"ר.

לקראת חתונתו של כ"ק אדמו"ר (י"ד כסלו תרפ"ט) שלחו כמה מאנ"ש בשיקאגא מכתבי ברכה לאדמו"ר הריי"צ (אגרות ו'עא - ו'עה). כמה מהם נשלחו 'על ידי תלמידנו החשוב הרה"ג הנודע ומפורסם בעל כשרונות נשגבים משכיל על דבר טוב מוהר"ר שמואל אלי' שיי' [עלקין]".

בכתב רבנותו של הרש"א בתרפ"ה כתבו שעליו לכהן עד לשנת תרפ"ח. כשמלאו ימי כהנותו נתחדשו לו את כתב רבנותו. להלן מודעה שהופיע בהפרדס (ח"ב חוברת ג-ד ע' 32. תמוז תרפ"ח):

הרב הג' ר' שמואל אליהו עלקין נתחדש לו כתב רבנותו על משך שלשה שנים בבהכ"נ אנשי ליבאוויטש בשיקאגא. הרב עלקין לבד גדלו בתורה הוא מטיף מצוין מושך לבות העם בדרשתו.

לפועל הוא כיהן כרב באנשי ליבאוויטש עד לחורף תרצ"ג.

בקיץ שנת תרפ"ט הגיע אדמו"ר הריי"צ לארה"ב להתראות עם אנ"ש. לימים הנוראים התיישב בנוי יארק ולאחר החג ביקר באיזו עירים ובראשם שיקאגא¹¹. הרש"א עלקין עמד בראש באירגון האירועים למשך ימי הביקור בשיקאגא. כך אנו קוראים ב"מארגנן זשורנאל" (נדפס בתולדות חב"ד בארה"ב ע' סז):

די מיטהיילונג פון הרב ר' שמואל אליהו עלקין, דאס דער ליבאוויטשער רבי אדמו"ר ר' יוסף יצחק שליט"א וועט אנקומען אין שיקאגא ארום דעם צעהנטען דיזען מאנאט האט אריינגעבראכט שמחה און פייעריגער בעגייסטערונג אין די הערצער פון

(11) ליתר קריאה על הביקור בשיקאגא ראה קובץ "Chicagos Glimpse of Royalty" שבהוצאת "ליבאוויטש חב"ד אילינוי" (ניסן, תשפ"ד).

היגע ליבאוויטשער חסידים.

אדמו"ר הריי"צ הגיע לשיקאגא בי"א שבט תר"צ והתיישב שם למשך כב' וחצי חודשים עד עזבו בכ"ט ניסן. במשך ימי שהותו בשיקאגא נסע לימים אחדים לביקור במילוואקי (ט' אדר - י"ב אדר). הרש"א עלקין היו בין המלווים את אדמו"ר הריי"צ בביקורו במילוואקי.

MONDAY, MARCH 10, 1930

CROWD TEMPLE IN WELCOMING FAMED RABBI

Thousands of Milwaukee Orthodox Jews gathered yesterday to welcome Rabbi Joseph Itchock Schnayerson, a member of the family which for four centuries has reigned over Chassidic Jews.

The temple of Congregation Anshe Lebowich, Eleventh st. and Reservoir ave., was filled far beyond its normal capacity when men and women from nearby cities, as well as Milwaukeeans, paid tribute to one of their leaders on his arrival here.

Rabbi Schnayerson is at present chief rabbi of the Lebowich group, Russia, which comprises 3,000,000 Jews in Russia and Poland alone. He is also dean of the Chassidic theological college at Lebowich, but his home now is in Latvia.

Aid for the Jews in Russia is the purpose of the rabbi's travels to American Jewish centers for the past two months.

With the exception of Attorney Joseph A. Padway's address of welcome in English, the entire service yesterday was in Hebrew.

Others participating in the services were Rabbi S. I. Scheinfeld, Rabbi Charles Taylor, Rabbi Philip Kleineman and Rabbi S. Tworisky, as well as rabbis and officials of other congregations in Wisconsin.

Max Holtzman, Joseph Grossman and Samuel Goldman made up the arrangements committee.

The rabbi's party consists of his son-in-law, Rabbi Samarius Gourary, two secretaries and a bodyguard. He is staying at the home of Edward Baceck, 641 Eleventh st.

Russian Rabbi Welcomed Here

By Leader Staff Photographer.
RABBI SCHNAYERSON.

Leaders in Milwaukee's orthodox Jewry gathered yesterday to welcome Rabbi Joseph Itchock Schnayerson, a prominent figure in Russian religious disorders, who will remain in Milwaukee until Thursday. The home of Edward Wabeck, 641 Eleventh st., has been turned over to the rabbi during his stay here.

מודעה ע"ד ביקור אדמו"ר הריי"צ במילוואקי (מארכיון המחבר)

לקראת ביקורו בדיטרויט (שם נסע ישירות משיקאגא) הגיע הרש"א עלקין (ביחד עם הרש"ז האוולין) לשם לסייע עם אירגון הקבלת פנים. כך מסופר בעתון "מארגען זשורנאל" (אפריל 11, 1930. מארכיון המחבר):

הרב שמואל אליהו עלקאן מבית הכנסת אנשי ליבאוויץ אין שיקאגא, מיט הרב הגאון רבי זלמן האוולין, ראש ישיבה פון תורת אמת אין ירושלים, זיינען געקומען אין דעטראיט, אראנזשירען וואס נעטהיג איז פאר דער אויפנאהמע פון דעם ליבאוויצער רבי, וועלכער דארף קומען אין דעטראיט דעם 22טען אפריל, דינסטאג נאך פסח...

די צוויי רבנים זיינען באגעגענט געווארען ביים דיפא פון רבי אשישקין מיט א גרויסע קאמיטע פון פראמינענטע בעה"ב און שבת פריה פ' ויקהל פקודי, האט הרב עלקין גערעדט אין טיילאר שוהל, בייטאג אין אהב אחים שוהל און אווענד אין ברענטש פון נוסח הארי אין לינוואוד. ער איז באגאבט מיט א רעדנע קראפט און האט גענומען דעם עולם מיט שטורם.

אויף זיין אפיעל האבען דעטראיטער אידען פערשפראכען ניט אפצושטעהן פון אלע שטעדט און מיטהעלפען דעם צדיק הדור...

כך אדמו"ר הריי"צ כותב במכתב (אגרת ה'תתנב) מיום כ"ג טבת תרפ"ח להרש"א עלקין ("והג' הנכבד אברהם זלמן") בקריאה לעזרת יהודי רוסיה:

רואה הנני אשר בעזרתו ית' ביכולתם לפעול הרבה לטובת המוסדות הק' וגם בעניני הפרט, ואם ה' הדבר מסודר בסדרו הראוי ה' תועלת כפולה. הרבה פועל זה מה שאינם יודעים מכל הנעשה ת"ל במשך השנים הללו, כי לרגלי ההסגר ואי אפשרות הכתיבה בפרטיות, יודעים המה רק קטעי דברים בעלמא, ועתה הנה הוסרה ת"ל מניעה זו, ובאשר תכבד עלי מלאכת הכתיבה, מלאתי ידי ידידנו הרב ר' יחזקאל פייגין לבוא אתם עמם בחילופי דברים, אשר בטח ישימו לב לדבריו כראוי, והשי"ת יהי בעזרם בגו"ר.

ובעוד מכתב אליו (אגרת ו'קעח) הוא מעורר על ייחודו של שם "תמים".

במענה על מכתבו מכ"ז לחדש העבר, נהנתי לשמוע משלומי ושלומו אנ"ש שי', ויתן השי"ת ויושלם בעילוי היותר נעלה אותה הכוונה טובה בהרבצת התורה ועבודה אשר חפץ ואויה הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ע"י תלמידנו יחיו, אשר כוחם רב בעזרתו ית' להביא הברכה בתורה אור מכח אל הפועל הטוב.

והלכה פסוקה היא, כי שמא מילתא היא, ובפרט להמייקר בשמו ומכבדו, הלא

אותיות השם מחיים אותו ממש, פי' שהם כלים פנימים אל הבאת והמשכת החיות, וכמבואר בדא"ח בענין ההפרש בין כלים ואברים, דכלים רק מקבלים האור והחיות (ובזה גופא כמה מדריגות, והמדריגות היותר עליונות הוא שמתאחדים עם האור ביחוד גמור), אבל אברים ממשיכים אור וחיות. ויש יתרון מעלה בשם על אברים, שבו ועל ידו מאיר ונמשך אור מופלא, כי יש לו שייכות עם בעל השם, כלומר עם מי שהניתן עליו שם זה, ולזאת השם תמים היינו מי שלמד בהיכל קדש תו"ת, זה שמו אשר קרא לו בעל השם הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק צוקללה"ה נבג"מ זי"ע, אשר גדולים צדיקים בעלייתם להשפיע שפעת חיים וברכה פנימית לכל המחזיקים בהם בכלל, ולתלמידיהם יחי בפרט, והשי"ת יהי בעזרו בגו"ר.

עיוזבו של הרש"א עלקין משיקאגא היה כנראה פתאומית. כך אנו קוראים במכתב מר' חיים איטקין אל הר"י דזייקאבסאן מיום ח' תמוז תרצ"ג (נדפס בתולדות חב"ד בראה"ב ע' שעד ואילך):

איהר און אייער לעטער זייט זיך שטארק מתרעם פאר וואס מען האט אייך ניט אבגעשריבען וועגען א פלייס וואס צו געפינען פאר איינעם פון אחינו התמימים. וועל איך אייך זאגען .. די היגע רבנים האבען אונז שטארק פארצאמט. ווינטער טעג ווען איך האב נאך גיארבעט אין שלאכט הויז זיינען געקומען די רבנים הרב מושקין, והרב אפרים עפשטיין ווען הרב עלקין האט נאך גיקיניגט אין ליובאוויטשער שוהל און קיינער האט נאך ניט גיוואוסט אז ער גייט אוועק. האבען די רבנים צו מיר גיזאגט אזוי מיר פארלאנגען פון אייך איהר זאלט ארבעטען מען זאל נעמען פאר א רב אין ליובאוויטשער שוהל הרב שור. האב איך זיי גיזאגט ערשטענס בין איך קיין מעמבער ניט און צווייטען ווען איך וואלט גיהאט יע אדעה וואלט איך איך גיזאגט מען זאל נעמען א חסידישען רב, זאגט צו מיר הרב מושקין ווען מיר האבען גידארפט א שוחט פארוואס האבען מיר ניט גיקוקט חסיד מתנגד און מיר האבען אייך גיגעבען די שטעלע, און ניט קוקענדיג אויף מיין ענטפער האט מען גישריבען צום רבין קיין ריגא און גיבעטען דעם רבינס הסכמה פאר רבי שור און זיי האבען געשריבען צום רבין אז מר איטקין איז מסכים אויף רבי שור און אויף דעם ליגען זיינען געווען אונטערגעשריבען הרב עזריאל עפשטיין הרב אפרים עפשטיין והרב מושקין דאס זיינען די גרעסטע רבנים פון שיקאגא דער פרעזידיום פון מרכז הרבנים. נאכער ווען איך בין אראב פון דשאב האט מען גירופען ידידנו באסקין צו דייעזע רבנים און מען האט איהם גיזאגט פליין ווילע אז מר איטקין זאל ווען עס איז קרעגען א דזאב איז דער ציל אפליינר באסקין זאל ארבעטען פאר רבי שור, און נאכער האט מען מיך גירופען אייך מיט דער זעלבער פרעטענוזע נאכער האבען זיי זיך נאך ניט גיפוילט און דייעזע דריי רבנים מיט רבי שור זיינען אוועק גיפארען צו איינעם פון די גבירים מאנ"ש שמו ראזענטהאל און זיי האבען מיט איהם

אבגימאכט מיט א תקיעת כף ער זאל ארבעטען פאר רבי שור און זיי וועלען זעהן איך זאל קריגען אפלייס.

ובכ"ט מנ"א כותב שוב באותו נושא:

בשיקאגא אין רבנים מאחינו התמימים וכן אין אנשים שיש להם פנאי וכן ההשפעה לעשות לטובת הענין, ויתן השי"ת שאחד מאחינו התמימים ישיג את המשרה בפה בבהכנ"ס אנשי ליובאוויטש אשר המשרה הזאת היא עוד פנוי, ואז בטח ישתנה הענין לגמרי.

בפרקים הבאים מסופר על ההשתדלות למלאות מקומו (מכינים לדפוס).

אדמו"ר הריי"צ ובית מדרש לתורה

בית המדרש לתורה (מרדכי מילונטשיק)

בשנת תרפ"ג העמיסו אנ"ש בשיקאגא על שכמם לבנות בית מדרש לתורה בניהול הרב זווין. אדמו"ר הריי"צ כתב הרבה בנדון (ראה אגרת קכח. קלו. קמ). ושלח לאנ"ש מכתב עידוד (אגרת קלה). הוא אף שקל (אגרת קמ) את הרעיון שהעלה הרב ש"ז האוולין, לשלוח לשיקאגא אחד האברכים המצוינים מתומכי תמימים ללמוד בבית המדרש לתורה.

כנראה שמדברים על בית המדרש לתורה המכונה "סקוקי ישיבה" או "HTC". בית המדרש לתורה נתייסד כבר בשנת תרפ"א ובחול המועד סוכות תרפ"ב חגגו את חנוכת הבית לבנין הישיבה. בין המנהלים הראשונים של הישיבה היו כמה מאנ"ש. ביניהם היו הרב חיים צבי הלוי רובינשטיין, רבה של בית הכנסת שערי תפלה בני ראובן, מר נפתלי הערץ באלאטין, נשיא של אנשי ליובאוויטש, והרב מנחם מענדל זעווין, בנו של הרב מרדכי זעווין.

אדמו"ר הריי"צ כתב לאנ"ש בשיקאגא מכתב (אגרת קלה) התעוררות בפעולתם הטובה של יסוד ותמיכות הבית מדרש.

ידידנו הרב המפורסם וו"ח אי"א מוהר"ר שלמה זלמן שיחי' האוולין, מנהל ישיבת תורת אמת באה"ק ת"ו שמח את לבבי במכתבו אלי, מבשר ואומר, אשר ידידנו אנ"ש שי' היושבים בעיר טשיגאגא לקחו חלק גדול בבנין בית הכנסת ובית המדרש קבוע לתלמידים לומדי תורה גמרא ופוסקים, והתענגתי על השמועה הלזו ענג רב. ובאתי עם הסופר לחזקם ולעודדם אשר ישימו לבם לב טהור על המוסד הלזה, אשר ממנו פנה ויתד בבית ישראל, לפארו בתלמידים הגונים, במורים ומדריכים בקיאים ומומחים ומעומק לבבי אברכם, כי יהי' ה' אלקי אבותינו בעזרם, אשר מהבית הלזה תצא תורה ואורה לישראל תלמידים מעוטרים בעטרת תפארת ישראל, יודעי בינה בתורת ה' ויראי אלקים, ומחבבי לומדי תורה ועובדי ה'.

מאז שהודיעו לאדמו"ר הרי"צ ע"ד הבית מדרש לתורה הוא רצה לעשותו כמחלקה של תומכי תמימים. כך אנו קוראים באגרת הראשון בנושא הישיבה (אגרת קכח):

"אשר בטח כי בית המדרש הזה יכול להיות חופף עליו מרוח דליובאוויטש ג' מאות תלמידים יחיו לומדי גמרא ופוסקים .. ובלי ספק שהי' [אדמו"ר הרש"ב] חפץ אשר בעירו ובבית המדרש אשר יסד יהי' מערכת תו"ת דליובאוויטש אשר בטשיגאגא, והי' נותן א"ע ע"ז כי יהי' הסדר כמו בליובאוויטש והלימוד בנגלה יהי' כמו בליובאוויטש"

ובמכתב להרב צבי באסקין (אגרת קלו):

"והי' בדעתי לחקור אחרי מהלכי הבית מדרש הלזה, כי ידידנו הרש"ז שי' הנ"ל מעורר אותי פן ואולי אעשה מחלקה (מערכה) מהמוסד תו"ת גם באמעריקא ולשלוח לשם איש אשר רוח בו לכלכל ולנהג מוסד כזה"

במכתב להרב דוד שיפרין המיועד להיות מנהל אגו"ח בארה"ב (אגרת קמ) הוא מפרט מהנעשה בשיקאגא והבית מדרש. בין הדברים כתב:

"אבל בכ"ז עלץ לבי בשתים, הא' מהיות דבר כזה, אשר במדינתם יתעוררו ת"ל בהתעוררות כזו לבנות בית מדרש ללומדי תורה בגמ' ופוסקים .. והשנית אשר אנ"ש שי' לקחו חלק גדול בזה ובטח כוונתם לשם שמים להגדיל תורה תמימה ולהאדירה בעבודה שבלב, וביהותי באהל ציון הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, הזכרתים אותם (את הלומדים יחיו והתומכים אותם) לטובה ולברכה"

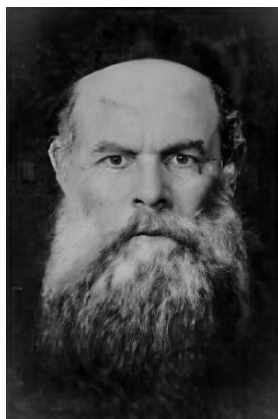
לאור פטירת הר"מ זעווין (בסוף שנת תרפ"ד) דאג אדמו"ר הרי"צ שהרעיון הזה לא בא לידי פועל. אבל כשנה לאחר פטירתו הוא החליט לייסד מחלקה של תו"ת בארה"ב. במכתב לאנ"ש בשיקאגא (תרפ"ה) הוא קבע את מקום התו"ת שבארה"ב לשיקאגא

(אגרת רעא). להלן ציטוט מדבריו הק':

"התעוררו ידידינו אנ"ש התעוררו, ליסד ולכונן מערכת ישיבת "תומכי תמימים" דלויבאוויטש אשר בארצות הברית יצ"ו .. ואני תפלה כי אלקינו אלקי אבותינו, יהי בעזרכם להתעורר ולעורר, ופועל ידכם הטוב ירצה ה', ובעזרתו ית' הנה בקרוב בימים יבנה מערכת ישיבת "תומכי תמימים" דלויבאוויטש אשר בארצות הברית יצ"ו בעי"ת שיקאגא יכוננה עליון"

כנראה שהכוונה גם בתרפ"ה היתה לעשות הבית מדרש לתורה כמחלקה של תו"ת (ולא לפתוח ישיבה פרטית). וכן נראה ממה שכתב אדמו"ר הריי"צ להרב חיים צבי הלוי רובינשטיין (רבה של בית הכנסת נוסח אר"י שערי תפלה בני ראובן) שהיה א' מהמייסדים של בית המדרש לתורה וראש הישיבה:

"במענה על מכתבו מח' אייר העבר, שמחתי על בשורת ההחלטה טובה ליסד בעזרתו ית' ישיבה ברוח תורה תמימה והשי"ת יהי בעזרם, ובכל אשר יפנו יצליחו בגו"ר.

הרב חיים צבי הלוי רובינשטיין

בשנת תרפ"ה נתמנה הרב שמואל אליהו (אלי') עלקין כממלא מקומו של הרב זעווין. כך שהוטלה עליו האחריות לעשות הבית מדרש לתורה כמחלקה של תו"ת. אך אדמו"ר הריי"צ דאג ש"בודאי טרוד הוא בעניני דמתא" ואשר ע"כ היציע את הרב ישראל דזייקאבסאן בתור משגיח. להלן מכתבו להרש"ז הבלין (אגרת ה'רד) מיום ג' שבט תרפ"ו.

גם אנכי קבלתי ידיעה כללית מהרמ"ש ש' מטשיקאגא וכן מהרב רש"א ש' עלקין בדבר פתיחת הישיבה ת"ל בשעטומ"צ. ומה מאד ה' חפצי לדעת מי המה המדריכים והמנהיג העיקרי. אמת הדבר כי הרש"א ש' עמד בטעמו אשר קיבל בתו"ת יצ"ו, אבל בכ"ז בודאי טרוד הוא בעניני דמתא, ואנחנו יודעים בידיעה ברורה אשר א' מעיקרי ההנהגה הוא השגחה מעולה מאיש פנימי ובעל חיות.

ואשר ע"כ כאשר כעת בא לנויארק תלמידנו היקר ר' ישראל ש' פארעצקין [דזייקאבסאן] מהאמלי', והוא אחד מאלו אשר חפצים בכל לבם ונפשם לקיים את האמת באשר הוא בלי חשבונות רבים ופוליטיקעס נור פשוט אהן חכמות יתירות, אשר ע"כ יכתוב תומ"י בתור עצה טובה מעצמו לרמ"ש ש' אשר ישתדל לקחת אותו בתור משגיח (וגם יכתוב לו אשר בטח הרש"א ש' הוא טרוד בעניני דמתא ואינו יכול למסור א"ע כל היום, ויוכל להרבות בשבחו של ר"י הנ"ל ש' כי כל מה שיאמר עליו לשבח בדבר ההתמסרות אל הכוונה הפנימי' און אין גלאטקייט הכל יה' אמת), ובטח לא ידרוש מאתם הרבה שכירות, ואין בזה הוצאה גדולה.

וכעין זה כותב במכתב (אגרת ג'תשצד) מיום כ"ח אדר תרפ"ו :

וכגון דא נשאלתי מאת ידידנו היקר והכי נעלה רמ"י שפירא מטשיגאגא, אשר איוה למושב ארץ ישראל, ובאתי בכתובים אליו ככעין מהנא' במכתבי המוסגר בזה, ותודה לאל עליון אשר שמע בקולי ועצתי הנאמנה לטובת הרבצת תורה והרמת קרן ישראל, ויסע ויבוא ויטע אהל תורה במחנם בהשגחת והנהגת תלמידנו החשוב והנעלה הרה"ג הרש"א ש' עלקין, ושמחתי במאד על הבשורה הטובה כי תודה לאל עליון יסדו ישיבה בטעמה ורוחה של תומכי תמימים, השי"ת יה' בעזרם וירום קרנם בגו"ר.

ובמכתב להרב חיים צבי הלוי רובינשטיין (מיום ב' כט אדר, תרפ"ט) כתב:

נכון הגיעני מכתב כבודו עם השילוח מביהכנ"ס שערי תפלה נוסח האריז"ל בסך מאה שקל, ויאל נא ידידי להגיד ברכתי הברכה וההצלחה לכל העוסקים והמעשים, ד' עליהם יחיו, ותודה על העבר ובקשה על הבא לטובה ולברכה, ואשמח במאד לשמוע ממצב הלומדים ש' בהשיעורים הקבועים וכן מלימוד התלמידים ש' בהישיבה, השי"ת יחזק לבבם בגו"ר, וישלח השילת רפו"ש לבנו ש'.

מפי השמועה למדנו שאדמו"ר הריי"צ ביקר בבית המדרש לתורה בשנת תר"צ במהלך ביקורו הראשון בשיקאגא (וכן מספרים שמסר שם שיעור תורה). ובאמת יכולים לקיים השמועה ממה שמסופר בעיתון "אידישער קוריער" (כ"ט שבט תר"צ. מארכיון המחבר):

"היינט 8 אוהר אבענדס, וועט אין בית מדרש לתורה, דאוגלאס און סט. לואיס, געהאלטען ווערען א מיטונג פון דער קאמיטע פון הונדערט, וואס איז ערוועלט געווארען צו העלפען דעם ליובאוויטשער רבי'ן אין זיין שליחות לטובת לומדי תורה אין רוסלאנד.

דער מיטונג איז באשטימט געווען פארצוקומען אין קהלה אפיס, אבער צוליעב מאנגעל אין פלאץ איז דער פלאץ געענדערט געווארען אויף דעם בית מדרש לתורה..

אויך וועט היינט איינס אוהר נאכמיטאג געבען דער משרד הרבנים דשיקאגא אן אפיציעלען קבלת פנים צו דעם גרויסען גאסט דעם ליובאוויטשער רבי. דער קבלת פנים וועט שטאטפינדען אין בית מדרש לתורה. בלויז רבנים, חברים פון משרד וועלען אנוועזענד זיין ביים קבלת פנים."

ולמחרתו נדפס בעיתון הנ"ל מודעה ע"ד הקבלת פנים:

נעכטען בייטאג אין ביהמ"ד לתורה, אונטערן פארזיץ פון הרב אלעזר ראובן מושקין, איז געגעבען געווארען א פייערליכער קבלת פנים צו הרב מרן יוסף יצחק שניאורסאהן שליט"א, דער ליובאוויטשער רבי. דער רבי איז ערשינען צו דעם מיטינג אין דער באגלייטונג פון זיין איידים הרב גוראריה און גבאי רבי פייגין און אויך באגלייט ביי א קאמיטע פון רבנים פון משרד, וועלכע זיינען ספעציעל אפאיינטעט געווארען צו איינלאדען דעם רבין צום מיטינג.

די רבנים רובינשטיין, פערלשטיין, און עלקין האבען פארגעשטעלט דעם גרויסען גאסט, וועלכער האט מיט טרעהרען אין די אויגען און מיט א צוועהטהאג הארץ ארויסגעבראכט דעם קרעכץ פון רוסיש אידענטום, נאכדעם, ווי הרב גוראריה האט פארגעשלאגען פארשיעדענע פלענער ווי צו העלפען די ליידענער רעליגיעזע אידען אין רוסלאנד האט דער משרד צו אפעלירען אין אלע שוהלען דינען שבת פאר דעם הייליגען צוועק פאר וועלכע דער ליובאוויטשער לייסטעט אזוי פיעל ארבייט. ביי דעם מיטינג איז אויך ווארים באגריסט געווארען הרב ישראל איסר לעווין. צו דער געלעגענהייט פון זיין ערוויילט ווערען דער רב פון סעיט דזשאזעף.

א ספעציעלע קאמיטע פון משרד האט נאכהער באגלייט דעם רבי'ן אויף זיין סטאנציע.

בש"ק כ"ז ניסן תר"צ נישט נציגי אנ"ש בשיקאגא לאדמו"ר הריי"צ בבקשה להישאר בארה"ב. בעיתון "שיקאגער קוריער" (אפריל 29. נדפס בתולדות חב"ד בארה"ב ע' פח ואילך) מסופר שהרב רובינשטיין היה ראש המדברים. אדמו"ר הריי"צ ענה להם שהוא

צריך לחשוב על זה ואי אפשר לו לענות על אתר. אבל הוא הבהיר שלא יתחיל אפילו לחשוב בנדון אם לא יסכימו לבנות ישיבה תו"ת תחלה. אבל כנראה שלא היתה כוונתו הק' לעשות הבית מדרש לתורה המחלקה של תו"ת, דבר שהיה אפשר רק בשנים הראשונים של הייטו¹².

במכתב (מיום כא תמוז תר"צ) להרב דוד כהנב שאדמו"ר הריי"צ כתב מעל ספינה ברעמען בדרכו חזרה מארה"ב:

הנני מקוה אשר ידידנו הר"י שי' ועקסלער הר"מ הילמאן שי' הר"מ שי' שאיעוויטש הר"ש שי' פאלמער וכל ידידנו שי' עובדים בחריצות ע"ד הסתדרות הישיבה, וכמדובר שתהי' כפי הוראתו של ידידנו החסיד הרה"ג ר' אליעזר שי', כן ע"ד התרחבות והתחזקות הלימוד בגמרא, והשי"ת יהי' בעזרם בגור.

(בסופו של דבר לא עלתה בידם אז לעשות מחלקה בארה"ב. בחורף תש"ג לאחר שכבר נתייסד תו"ת שבניו יורק כתב אדמו"ר הריי"צ להרש"ז העכט (אגרת ד'תקסט) שעליו ליסד ישיבה בשיקאגא. לפועל נתייסד ישיבת תו"ת בשיקאגא בתשרי תש"ה. אך התנגדותו של חוגים מסוימים הכריחם לסגור הישיבה. וכנראה שהבית מדרש לתורה היו ביניהם ואכ"מ ועוד חזון למועד).

---

12) במכתב להת' מאיר גרינבערג (אגרת א'רלד) הוא כותב: "בדבר ההתראות עם תלמידי בית מדרש לתורה" בודאי נכון הדבר לעוררם בעיני יראת שמים (כי עניי חסידות אינם שייכים להם כ"א איזה רעיונות בסגנון ורוח החסידות והעיקר בהנוגע ליראת שמים)"

אדמו"ר הריי"צ ועיתון ה"קוריער"

עיתון "אידישער קוריער" (מארכיון המחבר)

כבר מימי ביקורו הראשון של אדמו"ר הריי"צ בשיקאגא (תר"צ) עמד העיתון "אידישער קוריער" (או "שיקאגא קוריער") בראש לדווח על מהלך הביקור. כך שבתום הביקור אדמו"ר הריי"צ מודה להם באיחול תודה באמצעות חדב"נ הרש"ג. (קוריער אדר"ח אייר תר"צ. נדפס בתולדות חב"ד בארה"ב ע' עא):

...דעם רבינס איידעם הרב שמריהו גוראריה האט געבעטען איבערגעבען דעם פאלגעדען סטייטמענט:

"אין נאמען פון מיין שוויגער פאטער אדמו"ר שליט"א און אין מיין נאמען בעדאנקען מיר דעם משרד הרבנים, די אגודת הקהלות, די קאמיטע וואס האט זיך אבגעגעבען מיט אונזער שליחות, **דעם אידישען "קוריער"** און אלע שיקאגא'ר אידען פאר די אויפמערקזאמקייט וואס זיי האבען ערוויזען לטובת די שליחות פאר וועלכע מיר זיינען געקומען. מיר ווינשען זיי ערפאלג אין אלע זייערע אונטערנעמונגען לטובת הדת היהדות".

אדמו"ר הריי"צ בשיקאגא תר"צ. נדפס בה"קוריער" (מארכיון המחבר)

עם בואו של אדמו"ר הריי"צ לדטרויט לאחר הביקור בשיקאגא הוא כתב מכתב ליהדות שיקאגא. המכתב נדפס ב"אידישער קוריער" מאי 9 1930 (אגרת ד' תשכא):

אל קהל עדת ישרון אשר בעי"ת שיקאגא יע"א, ה' עליהם יחי.

טרעפענדיג זיך, בעת מיין זיין אין שיקאגא, אין פארשיעדענע שוהלען מיט קיין עין הרע א גרויסען טהייל פון דער אידישער געמיינדע, האט אויף מיר געמאכט א גוטען איינדרוק זעהענדיג ווי ווארעם עס איז די אידישע הארץ.

איך האף להשי"ת, אז מיין באזוך אין שיקאגא וועט דערמאנט ווערען אין יעדער אידישער הויז צו שטארקען תורה און אידישקייט.

מיט פרייד גיב איך מיין ברכה צו יעדער אידישער פאמיליע, אז דער אויבערשטער ב"ה זאל זיי אלעמען באגליקען מיט אידישע געזונטע קינדער, לאנגע געזונטע יאהרען און גוטע פרנסה.

כאשר אדמו"ר הריי"צ ביקר בשיקאגא שנית בשנת תש"ב (ז' שבט - יד שבט) גם אז דיווחו בה"קוריער" על מהלכי הביקור. ביומנו של הרב משה ליב ראטדשטיין מנהל אגו"ח בשיקאגא כתוב (נדפס בסוף קונטרס ביקור שיקאגא):

אונטער דער צייט האבען דעם רבי'ן באזוכט די רעדאקטארען פון דער אידישער און ענגלישער פרעסע פון שיקאגא, און גאנצע קאלומס זיינען דערשינען טאג טעגליך אין דער פרעסע וועגען דעם רבי'נס באזוך און זיינע לייסטונגען לטובת כלל ישראל.

ליבאוויטשער רבי דערקלעהרט פראגראם פון זיין מעטיגקייט אויף
גוט ווי דעם ציל פון זיין באזוך אין שיקאגא

2000 קומען צום סמיישאן
מקבל פנים זיין דעם
ליבאוויטשער רבי'ן

ליבאוויטשער רבי גיט ספעציעלען אינטערוויו צו „קוריער“ פאר-
טרעטער; רעדט וועגען זיינע מהעטיגקייטען, צילען און אויפגאבען
למנוחת אידען

איבער \$8000 געשאפען ביי
ברעקפעסט נעכטען פריה
לכבוד ליבאוויטשער רבי'ן

ווערן געבן אלע מיטלן ווי
פארשידענע זאכן וואס זיין חסידים
און נאכדעם וועלען, לאזט זיך אויסגען

”עמודים שלמים הופיעו יומיומית בעיתונים”. ה”קוריער” בימי ביקור שיקאגא תש”ב (מארכיון המחבר)

באמת קשה למצוא פרטים רבים על הביקור בשאר העיתונים. אבל מתוך ה"קוריער" ניתן לראות "עמודים שלמים הופיעו יומיומית בעיתונים". אדמו"ר הריי"צ אף דיבר עם נציג העיתון (כנ"ל מיומנו של הרמ"ל ראטדשטיין). דבריו הק' נדפסו בעיתון (קוריער יו"ד שבט תש"ב. מארכיון המחבר) בכותרת "ליבאוויטשער רבי גיט ספעציעלען אינטערוויז צו "קוריער" פארטרעטער":

... כ'האב קודם כל געוואלט וויסען וואס איז ביז איצט אויפגעטאהן געווארן אין משך פון די צוויי יאהר, וואס דער רבי איז אין אמעריקא, און וואס עס זיינען זיינע ווייטערדיגע פלענער.

דער רבי האט אין קורצע ווערטער געזאגט "ווען איהר וואלט געווען אין נויארק און געזעהן מיט די אויגען, וואס עס ווערט געטאהן, וואלט איהר נישט געדארפט פרעגען".

ובי"א שבט מסופר בה"קוריער" (מארכיון המחבר):

... וואס דער רבי האט געזאגט צו די רבנים און בעלי בתים, וועלכע האבען זיך פארזאמעלט ביי איהם אין האטעל, נאך זיין אנקומען זאגט ער מיר אין קורצען איבער:

"אויף אייער אהבת ישראלדיגען שלום-עליכם - עליכם שלום. ניט רעכענענדיג זיך מיט מיין שוואכען געזונט, בין איך געקומען אהער אויף עטליכע טעג, כדי איך צו בעטען, איהר זאלט מיר געבען די געלעגנהייט צו באקאנען איך מיט דער ארבייט, וואס איז געטאן געווארען ביז איצט, און איהר זאלט מיך לאזען איך דערקלעהרען וואס עס דארף וויטער געטאן ווערען, ביי איך אין שטאדט און אין אנדערע שטעט".

במערכת ה"קוריער" היו שני עיתונאים שהתעניינו מאד בפעילות אדמו"ר הריי"צ ואף כתבו רבות בנדון: מר. מ. אינדרייץ וזלמן ברוך קמייקו¹³. (בעת ביקור הראשון - בשנת תר"צ - מר. קמייקו היה עיתונאי עבור ה"מארגען זשורנאל". רק בביקור השני - בשנת תש"ב - היה עם ה"קוריער"). כך אנו קוראים במכתב אדמו"ר הריי"צ אל משרד אגו"ח חב"ד טשיקאגא והגליל יע"א (אגרת ד' תשצט):

13) ראה מכתב מהרש"ג אליו. נדפס במכתבי הריי"ף (בעריכת ר"א ראסקין) מר-חשון תרצ"א ע' 141. בה"קוריער" מי"ד שבט תש"ב (תח"י המחבר) הוא כותב שכשנפגש עם אדמו"ר הריי"צ בפעם השנית (הוא כבר דיבר עמו עוד בשנת תר"צ) מיד הכיר בו כ"ק, והמשיך את שיחתו עמו באותו נושא של כשתים עשרה שנים מלפנים! וזלה"ק: "עס איז גוט איך צו זעהן, איך געדענק פון אייער דערזעהלען, ווי אזוי איהר האט באזוכט הפאדעץ און דעם קבר פון בעל התניא... "מיין זיידען... ז"ל..."

בין אלו שצריך להתעניין אודותם – ביחס לעבודתו – הם א) מנחם מענדיל שי' זעווין, ב) גודמאן, ג) ריסמאן יעקב לענינו בעניני חב"ד, ד) קמייקע, זורנאליסט, ה) אינדריץ, שני אלה אשר מזמן לזמן יכתבו אודות עניני חסידי חב"ד, ו) און ועריו בעקאנט במערכת המכ"ע כמדומה קוריער.

נכון הדבר אשר ידבר עם מר אינדריץ על אודות תולדות חסידי חב"ד בטשיגאגא והגליל, ואס פאר א ארבעט און ווי אזיי קאהן דאס גיטאהן וערין, אבל עצם הדיבור יהי בדרך פלפול שלא יביא שום התחייבות מצדנו שנעשה איזה דבר הוצאה בזה, רק הערין א מיינונג.

זלמן ברוך קמייקו (מארכיון המחבר)

אכן ראה אדמו"ר הריי"צ את ה"קוריער" כאמצעי להפצת המעיינות¹⁴. במכתב להרש"ז העכט ע"ד עריכת מאמרים לדפוס בה"קוריער" הוא כותב (אגרת ח"ז ב'קטו):

בהנוגע לכתובת מאמרים בעתון קוריער, לדעתי הנה כמו שהמארגן זשורנעל

14 "דריטעד קול קורא פון'ם ליובאוויטשער רבי'ן". י"ג תמוז, התש"א (אגרת א'תפ) צו די אלע וועלכע מיינען אז זיי גלויבען ניט אין ביאת המשיח "זה יאמר לד' אני וזה יקרא בשם יעקב, וזה יכתוב ידו לד' ובשם ישראל יכנה" (ישעיה, מ"ד, ה'). די אלטע נביאישע ווארנונג ברידער אידען פון אלע ניט-גלויביגע לאגערען! אין אונזערע צוויי פאריגע קול קורא'ס, וועלכע זענען ערשינען אין'ם היגען "מארגען זשורנאל", אין'ם "שיקאגא קוריער", און אין אנדערע אידישע און ענגליש-אידישע אמעריקאנער צייטונגען, און אויך אין אויסלאנד, האבען מיר אייך געגעבן דעם נביא'ס ווארנונג וועגען דער איצטיגער צייט "לך עמי בא בחדריך וסגור דלתך בעדך, חבי כמעט רגע עד יעבר זעם!"

והטאג נותנים בכל שבוע מאמר על איזה נושא של פרשת השבוע וההפטרה, כן צריך גם הקוריער לקבוע מדור כזה בערב שבת וטוב יותר שיהי' באנגלית ולא דוקא מפרשת השבוע וההפטרה כי אם עניני התעוררות אל הלימוד, במעלות ישראל עם הספר ועם ההרגש, סיפור מגבורי ישראל במסירות נפש על התורה וכדומה, ומאמרים אלו יכתוב הוא - המאמרים יהיו קצרים ומסודרים יפה ובשפה חי' שימשכו את הקוראים - ובימים הנוראים ויו"ט צריכים המאמרים להיות מעניני דיומא, וכאשר יסכים הקוריער על זה אז יכין שלשה-ארבעה מאמרים שיספיקו לו לשלשה ארבעה שבועות ויתחילו ב"ז אלול הבע"ל להדפיס, ואז בעזה"י יקל עליו להכין בעוד מועד - היינו כשני שבועות מקודם - את המאמר בכדי שיודפס בעתו.

ובעוד מכתב להרש"ז העכט (אגרת ב' שנה):

וכן מהנכון לכתוב מכתב תודה להקוריער על אשר פרסם את מכתבם ולכלול בהמכתב איליו כי ע"פ שגגת אחד הסופרים בעתון אשר המכתבים הנשלחים המה מעשה המיסיון לכן הננו מתכבדים לשלוח אחד החברים מחבורת הצעירים הנסתרים העונ[ב]דים נגד המיסיון.

למר שלמה פלמר (אגרת א' תשמא):

בטח קבל את כל מכתבי הקודמים, כן התלגרם אשר שלחתי לידינו ר' דובער שי' אשר בקשתיו לעשות ככל הדרוש לטובת ההתעוררות בדזשאנט. תודה על אשר הקוריער והשאר שלחו תלגרמות לדזשאנט ומחכה אני לידיעה מהרה"ג עפשטיין מהחלטת ופעולת האספה שהיתה להם ביום ה' העבר.

גם כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו הורה בתור מזכיר של אדמו"ר הריי"צ להדפיס מאמרים בעניני חסידות בה"קוריער". במכתב (אגרת ז'תשסז) להר"ש פויזנער מיום ג' מנ"א תש"ב הוא כתב:

... בבקשה להודיע, אחרי ישוב הדעת עם ידידינו וכו' הרה"ח הרמ"ל שי', אם יוכלו להדפיס בעתון דציקאגא מאמר ע"ד עבודת המל"ח או מחנ"י, אשר נשלח להם. כמובן חנם, כי ע"י תשלומין - אפשר לעשות כזה גם מכאן.

ובמכתב שלאח"ז (אגרת ז'תשסח) הוא הבהיר לאיזה "עתון דציקאגא" כיון:

לזאת הנני בא בבקשה גדולה לידידי שי' אשר יואיל נא להשתדל כי המאמר שהופיע בהמארגען זשורנאל (שהנני מסגיר פה) יופיע גם בהקוריער בהקדם.

בידעי חבתו ומסירותו לכל הקדוש לנו, ומאידך גיסא השפעתו הרבה במערכת של ה"קוריער" הנני מלא תקוה כי יצליח בעזהשי"ת בהשתדלות זו, ויהי' ממזכי הרבים, ותבוא עליו ברכה.

במכתב (אגרת קז) למנהל אגו"ח בשיקאגא הרמ"ל ראדשטיין כתב:

צויתי לשלוח על ידו בשביל "טשיקאגער קוריער" עקז' אחד ונאטיץ ע"ד ה"מעסעדזש" לאנשי חיל, ובודאי יודיע תוצאות הדבר.

ובעוד מכתב אליו (אגרת קמו) מיום כו אדר תש"ד הוא כתב:

... יוד) כיון ש"מארגען זשורנאל" כתב ע"ד "ומעין" ו"היום יום" (ובצע כסף לא לקחו!) אפשר שגם הקוריער הי' עושה כזאת - בנוגע להנ"ל או לס' אחרים שלנו, בנוגע לתשלום אם א"א בלא"ה הוא כנ"ל בסעיף שלפני זה.

מכתבים מכ"ק אדמו"ר

מכתבים מהמזכירים ועסקני אנ"ש

- פרסום ראשון -

770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

בית, א' ניסן תשי"ב
ברוקלין.כבוד ידידנו הנעלה והכי נכבד
חייט איצ'א מוה"ר משה הכהן שי'
שיעוויטש.

שלום וברכה!

ימי הפסח הבע"ל קרובים לבוא, והדרישה לעזרה מאנשי
הפליטים באה"ק ה"ו לצרכי הפסח גדולה ביותר, ומוכרחים לעזור להם
בהקדם בעוד מועד.נודענו אשר בכל שנה הנה בהשתדלות כבוד ידידנו
הנעלה הי' מתקבל סכום ממשי מבית הכנסת שלהם להוד כ"ק מו"ח
אדמו"ר הרה"ק וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע לצרכי הפסח בשביל אלו אנשי
הפליטים יחי' וזכה לתודתו וברכתו הקדושה.פונים הננו איפוא בבקשתנו לכבוד ידידנו הנעלה
אשר גם היום יואיל להשתדל לזכות אלו אנשי הפליטים להמציא סכום
ממשי לתועלתנו הרבניה הגדולה שתלימים בשביל אלו אנשי הפליטים
ויואיל להודות בזה למען יקבלו העזרה לצרכי הפסח בעוד מועד,
ובודאי הנה ישתדל להוסיף על הסכום דאשתקד עד כמה שבאפשרי, כי
אמנם נתרבו פליטי אנשי שבאו לאה"ק ח"ו, וכל אלו שהי' עוזרים ותומכים
הוד כ"ק מו"ח אדמו"ר הרה"ק הכ"ט פונים גם היום לחל תלפיות זה, ומחכים
לעזרה לצרכי הפסח אשר רבו כמו רבו וגדלו במאד.בטוחים הננו אשר כבוד ידידנו הנעלה יעשה כל אשר
ביכולתו ובהקדם, ויגרום בזה קורת רוח לנשמתו הקדושה של הוד כ"ק
מו"ח אדמו"ר הרה"ק הכ"ט, וזכותו הקדוש יגן עליו ובי"ב יחיו להתברך
בכל הדרוש להם בגשמי וחברותי.

ידידנו הדוש מכבדיו כערכו ובהרכת חג כשר ושמת

הרב מנחם שניאורסאהן, הדב"ח.

הרב שמרי' גורארי', הדב"ח.

להוד כ"ק מו"ח אדמו"ר הרה"ק וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע הכ"מ
זכה לתודתו וברכתו הקדושה.

ובודאי הנה ישתדל להוסיף על הסכום דאשתקד

L. PRESIDENT 4- { 0507
1814
8 { 4600

ב"ה

מרכז לעניני חנוך

MERKOS L'INYONEI CHINUCH, INC.

CENTRAL OFFICE

770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, אדר' ניסן, ה'תש"ו

הנעלה חו"ח אי"א נ"מ וכו'
מהר"מ ש"י ה"ה

שלום וברכה

סוג' פ' קונטרס לחת"ס הגע"ל, ובמה יזכר בו את הרבנים וגם את היחיד.
וכונתי בזה לא רק על עצמו, כי מלת דעשימותא הוא, אלא גם על יחיד
הברו. כי חורו לנו נשיאנו בכלל ונשיא דורנו, הוא כ"ק מו"ח אישור' חכ"ס
בארץ, אשר צריך להשתדל במזבח - גשמי ורוחני - גם של יחיד בכל חוקק ועוז.
ומזבח חורא זו, כי הרי אין אנו יודע איזה יבשר ואם כלם כחור
טובים. ומלבד זה שמש אחת מישראל עולם מלא היא מצד עצמה, הוא נחבאר בשיחה
הנרפסת בקונטרס (חוקק גם בקדמית), אשר יבשר יחיד איז א רבי'ם, עד איז בכה
אז מאכן א רבי'ם און באלקבן א רבי'ם.
ואת חומרת, אשר גם את נחבאר בין הסופקים שלו איש אשר במבוק סתבורד
הוא, א פארז' דיוקן, הרי אין זה אלא מצד טבע קודם הקבורה בעצמו, ופי' יודע
באיזה מקור ומצב יהי' מחר ולאחר זמן. ובשרם שירוק מר"ל (ירושלם) כחובות
מ"א סה"ב) אשר ספק העורה משנה את המבוק.
ואם יקשר את היחיד סתבורד סת"י באחר' דרבי, ובאחר' דרבי הרי
חלבה כרבי, יפעול ויהי' יחיד זה את כל סביבתו.
ואשתדלותו אשר השקיע בו חביא גידולין וגידולי גידולין עד סוף
שקולם - ל' תלם.
ויהי' אשר ב"ב נזכר לקיום היקוד כיסי אהתך מאדן מארים, מארים
וגבוליהם וקעלות, אראנו נפלאות.

באחול מן המסכת כדן נעמה.
חבר מנחם שניאורסאהן

אח"ד ניסן, ה'תש"ו

הנעלה חו"ח אי"א נ"מ וכו' מהר"מ ש"י הכהן

N. DINAH SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLocum 6-2919

נחמה דינה שניאורסאהן

ליובאוויטש

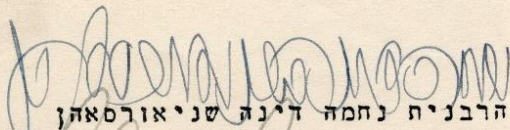
—●—

ביה, שלהי אלול תש"י
ברוקלין

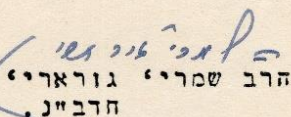
כבוד ידידנו הנעלה וז"ח אי"א
מוה"ר משה הכהן שי' ש"עוויטש.

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה הבאה עלינו
ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הננו בזה לברך
אוחו ואת ב"ב יחיו בברכת כתיבה וחתימה טובה
על שנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

הרבנית נחמה דינה שניאורסאהן

הרב מנחם שניאורסאהן.
חרב"נ.

הרב שמרי' גורארי'
חרב"נ.

העכט-שיקאגא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מונחט מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

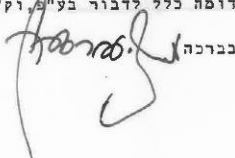
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' שלמה זלמן שי'

ב"ה.ט"ו שבט תשי"ז
ברוקלין

שלום וברכה!
בקרני ש"ב הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה' יעקב שי' שניאורסאן
וסיפר לי מרת נפשו בהנוגע למצב בריאות בתו מרת ברכה חנה שחליט"א הנמצאת
במוסד מיוחד סטייט האספיטאל.

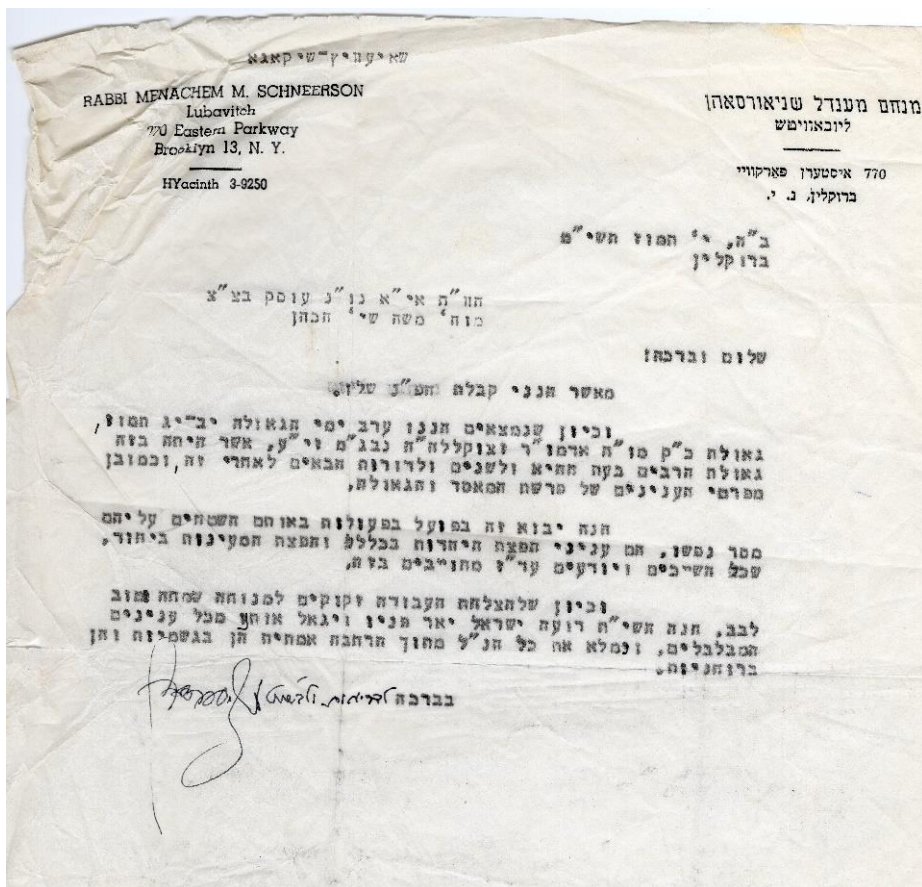
והנה ידוע בכגון דא, אשר מועטים ביותר מספר הרופאים במוסדות
אלו בערך מספר הנמצאים שם, ולכן שימת הלב שלהם הוא ג"כ שלא בערך. ואחת העצות
לחיקוק המצב בזה הוא-שיפנה רופא (אם באפשרי מומחה במקצוע זה) ואם אין זה בנמצא
עכ"פ רופא כללי, שיכתוב או ידבר בע"פ, עם הרופא הממונה על המחלקה המתאימה, יאמר
לו שהוא ידיר הסתפקה ומתעניין ביחוד בשלומה של פלוניה הנמצאת בהמחלקה, ואטיר
תודה יהי' לו -להרופא- אם יודיעו ממצבה וממתקדמות הטפול והריפוי כו' וכו'.
וכשידע הרופא המטפל בתו-אשר רופא שני מתעניין בהנעשה אהה, ויכול להשקות למה
אין עושים עניין זה או זה, ישתדל שיהיו העניינים מסודרים, ובזה ג"כ-שישתמש
בהתרופות החדשות ואופני טפול החדשים, וכיון שש"ב הנ"ל אין לו רופא מכיר מחאים
לדרישה ובקשה האמורה, הבטחתיו שאכתוב אליו שיבקש-בשמי, אם נצרך-רופא המתאים
לעניין האמור שיכתוב ויפנה בע"פ וכו' באריכות. - מובן שבאם גזעו שגם אני
אכתוב ביחוד להרופא שימצאהו ויבקשו עד"ז, אעשה את זאת כשידעני הפרטים. אבל
גם אז מהנכון שמי שהוא בשיקאגא ידבר עם הרופא פוסף על מכתבי מכאן. וכידועה
הנהגת ארצוה"ב שמכתב ע"י דואר אינו בדומה כלל לדבור בע"פ, וק"ל. שם המוסד
ושם בתו של הנ"ל, פתשם למטה.

בברכה

נ.ב.
בקשתי שיזדרז (באופן המחאים) בהנוגע לכספי קרן הצלה, כי אם בכל הזמנים
חוב שמתיישן אין זה מפלה, עאכ"כ בזמננו זה, ובטח עושה בזה בזריזות
המחאימה.

Miss Blanche Shmairson
Female Diagnostig Building
of Chicago State Hospital
6500 Irving Park Road
Chicago 60, Ill.

(אם באפשרי מומחה במקצוע זה, ואם אין זה בנמצא עכ"פ רופא כללי),

הנה השי"ת רועה ישראל יאר פניו ויגאל אותנו

בברכה לבריות ולבשו"ט חתי"ק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מוחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
10th of Tammuz, 5720
Brooklyn, N. Y.

Sr. N'shei Chabad
Chicago Branch
c/o 1535 Touhy Ave.
Chicago 26, Ill.

Blessing and Greeting:

After the long interval, I received the report about the last meeting of the season, together with a list of participating members, whom I will remember in prayer when visiting the holy resting place of my father-in-law of saintly memory.

Although you call it the "last" meeting, I trust that it does not mean an interruption of your vital work on account of the summer interval, but only a transition to a new program of work suitable for the present season. For, as I have stressed many times, there can be no more a cessation of vital work than there could be a cessation of life, G-d forbid. For the Torah is called the Law of Life and the Mitzvot are the things whereby Jews live, and they are the source of life and happiness for the Jew. I hope, therefore, that your group will, in some way, be active also during the summer and take the fullest advantage of the seasonal opportunities, and that the work itself will be carried on with vivacity and enthusiasm as throughout the year. All the more so since this year, the 200th anniversary of the Baal Shem Tov's completion of his life's work, is especially significant and auspicious for this kind of vital and productive activity.

Hoping to hear good news from you,

With blessing,

M. Schneerson

שאינביץ-שיקאגא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ. י.הון"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו' מנ"ה משה שי' הכהן

שלום וברכה!

אנא ויהי מעלה

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כחיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומחזקה בגשמיות וברוחניות.בברכה
אנא ויהי מעלה

מב' והפ"נ נתקבלו. ולקראת

בברכה לבשו"ט חתי"ק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א ניסן ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ פוסק בצ"צ
כו' מו"ה משה שי' הכהן

שלום וברכה!
מכ' מסר"ח ניסן עם המצורף נחשב.
לקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמה ולחירות אמיתית, חירות
מראגות בגשם ומראגות ברוח - מכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו,
תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג
מנחם מענדל שניאורסאהן

בסת רצון הזכרתים של הציון הק'.
לשאלתו בהנוגע לבריאות - יתייעץ עם
הרופא המשפחתי. וה' יצליח.

בברכת החג לבריאות ולבשׁו"ט חתי"ק

לש-אלתו

שייביץ-שיקאגא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ח, ימי הסליחות ה'תשכ"ח
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נ"נ עוסק בצ"צ
מה' משה שי' חכהן

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, שנה השבע שנה
חשמיטא, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה
ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל
אשר לו ברכה כהיבה וחסמים טובה לשנה
טובה ומחוקה בגשמים וברוחניות.
א' תשל"ח

בברכה
מנחם מענדל שניאורסאהן

מכ' נתקבל.

בכבוד ובברכה לאויש"ט חתי"ק

שאי עהיץ - שיקאגא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

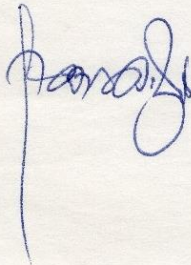
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ח
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נ"נ עוסק בצ"צ
מוה' משה שי' הכהן

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה
וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות
וברוחניות.

3/19/72 וברכה

בכבוד וברכה חתי"ק

שאיטוויטש-שיקאגא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

כ"ה, ימי הסליחות, ה'תשל"א
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה משה שי' הכהן

שלום וברכה!

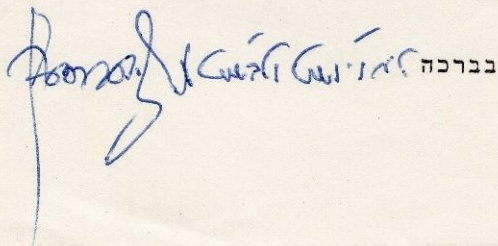
המכ' והפ"נ נתקבלו.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל

כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע

ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה

טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

המכ' והפ"נ נתקבלו.

בברכה לאוויש"ט ולבשו"ט חתי"ק

מכתבי המזכירים ועסקני אנ"ש

Tel. PResident 4- { 0507
1866

מרכז לעניני חנוך

Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

RABBI JOSEPH I. SCHNEERBOHM,
President

Chairman, Exec. Committee
RABBI MENDEL SCHNEERSON

Director
RABBI M. A. HODAKOV

Executive Secretary
NYSAN J. MINDEL, M. A.

ב"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש,
נשיא

יו"ר ועד הפועל:
הרב מנחם מ. שניאורסאהן

מנהל:

הרב ח. מ. א. חרשוב

מזכיר ראשי:

גוסן י. פינרל

ב"ה

כ מרחשון תש"ח

כבוד ידידנו הנכבד והנעלה

הו"ח אי"א זכו"ר מ. ש"י שאיעוויץ

שלום וברכה.

מיר באשטעטיקן מיט דאנק אייער דאזיגשאן פון \$10 אויפן
חשבון פון אחת הראת פון דעם יאחר, און מיר האפן אז בע"ה וועט איר
דורך די גאנצע צייט צושטיקן דעם באלאנס פאר אחת הראת.
אין דער היינטיגער סדרה זעהן מיר אז אליעזר וועלענדיק
סאכן אפראבע ווער עס איז ראוי צו אריינקומען אין אברהם אבינו/ס
היזי האט אויסגעקערן פאר דער פרוי מיט חסד, אויב זי זאל אים נישט געבן
קיינ טרונק אמילו פאר איהם וואלט זי דאך געווען א רשעה, און ווען זי
נישט אים אליין און בעט זיך נישט אן צו געבן די קעסלען איז דאס דער
געוויינליכער וועג, אבער אויב זי וועט טאחן אין חסד סער ווי מען
פארלאנגט פון איר און וועט פארלייגן אויך די קעסלען צו אנשטריקן
זי איז ראוי צו זיין אין אברהם אבינו/ס היזי און פון איר וועט זיך
אויסבילדן דער עס ישראל מיט אלע שליחות עד סוף כל הדורות.
פון דער פון לערנען מיר וואס עס הייסט ווען מען טוט אין
דער מדה פון חסד סער ווי געוויינלאך.
מיר האפן אז אויך אויף ווייטער וועט איר זיך זייער
פאראינטרעסירן אין אנזעער ארבייט און העלפן למי וויפעל עס דארף
געטאן ווערן אין חסד.

הרב א. ק. גיטלסוואר
אברהם אבינו/ס

0507
TEL. PRESIDENT 4-1814
8-4600

CABLE ADDRESS: HAMELACH, NEW YORK

ב"ה

מרכז לעניני חנוך

MERKOS L'INYONEI CHINUCH, INC.

CENTRAL OFFICE

770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

— CENTRAL ORGANIZATION FOR JEWISH EDUCATION —

ב"ה, אפרו חג הסוכות, חש"א

הח"ה אי"א נו"ם וכו' מו"ה משה הכהן שי' שיעתין

שלום וברכה

מנהג קודש כ"ק אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע חכ"ם להקדיש פסוקי אהה חר להקפזה של שחרית דשמחת חורא למזבח המרכז לעניני חנוך. ומתחפורות וההש של המהפלים בהיכלו ובית מדרשו של כ"ק אדמו"ר חכ"ם ניכר הי' שאנ"ש יחיו סכירים גודל אחריוחם למל"ה כעת יותר מהחילה, כי כידוע הי' כ"ק אדמו"ר ה דואג באופן פרטי ואישי בעק חלק גדול מהוצאות המל"ה. ומלבד זה, למרות המ הכפסי הקשה, דרשה השעה שמל"ה ייחזיל בסניפי עבודה חישים בשרה החינוך בסדי אפריקא הצפונית, ארצת"ק וכו' ועבודה זו ח"ל חולכה ומתחבת בהצלחה מרובה, בצותא חרא עם העבודה המתבת בכל מקצועות החינוך באצת"ג ובכל הפצות הגולה.

זבכנ העתהפון אנ"ש שי' בעין ימה בפסוקי אהה חראא ונדבו למל"ה ברות נר ובמאצאים מיוחדים.

ובנהוג, שסוכות טובי אנ"ש שי' בפסוקי אהה חראא שלא בפניהם, חזכירו גם אה ידידנו כ"ם שי' מבלי חזכה מכוס, בהיכל כ"ק אדמו"ר חכ"ם. ובמחוננו גדו אשר כ"ם שי' ירע להעריך חזכות וחחובה שבענין ויעשה נחת דות לכ"ק אדמו"ר חכ"ם בהשתתפות הגולה יותר מהרגיל, אשר על ידי זה יפתח צינורות רחבים לקבל המסעות והשפעות עליונות מכ"ק אדמו"ר חכ"ם גם כן יותר מהרגיל ובמחוננו מרוב בשפחה חים וברכה והצלחה ובמילוי משאלות לבו למזבח.

ובודאי יהי' מע"כ שי' זריו ונשמר וישלח פרומסו בהקדם זאי' דבר בעתו מה טוב, ומה טוב אם גם ישפיק ויעזור את ידידו וחבריו לעשות כמעשהו.

משנה ברכה ופ"ש

הרב ח.מ.א. חקוב
מנהל

אמקב בלא כתי' אית סע/ס-68, אית' מריאן/826

DEPARTMENTS:

- PUBLICATIONS
- SCHOOL FOR GIRLS
- YOUTH CLUBS—
- MESIBOS SHABBOS

- OVERSEAS
- FARMERS
- SERVICEMEN'S
- CONSULTATION AND INFORMATION

- RELIGIOUS RELEASE INSTRUCTION
- EMPLOYMENT BUREAU
- STATISTICS AND RESEARCH
- DISPLACED PERSONS

מזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א מלובאוויטש הרב יחזקאל פייגין

SECRETARY OF RABBI OF LUBAVITZ RABBI H. FEIGIN

ADDRESS: RABBI I. SCHNEERSOHN, OTWOCK, PRUSA 6. (POLAND)

NE.....

ב"ה ד' שבט תרצ"ט.
אטוואצק.

כבוד ידידנו הנכבד וחכי נעלה וו"ח

אי"א מוהר"ר משה שי' הכהן,

שאייעוויטש

שלום וברכה.

בכלל אין חדשות במכתבי הקודם כתבתי לכבודו

הכל בפרטיות שלוח בזה לכבודו מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א
אשר על פי מכתב ידידנו הנכבד וחכי נעלה וו"ח אי"א מוה"ר
יוסף שי' פלאייער נודע כ"ק ממצב העסקים של כבודו וע"כ
כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א מכתב הברכה לכבודו והשם יתברך
יקים דבר הברכה בקרוב ממש

היום נסע כ"ק אדמו"ר שליט"א להסענמאריים

על איזה חדשים לנוח ולהחזקת ברפואות כפי הדרוש לכריאותו
השם יתברך יעזר ויהי' לתועלת ולרפואה שלמה בקרוב נסע
לעיר ריגא כפי שכתבתי כי כפי המצב ביוראפ הנה עיר ריגא
הוא מקום היותר מתאים. בכל זה ~~הנה~~ כשירצה כבודו לכתוב
יכתוב על האדרעס לאטוואצק והכל נשלח לכ"ק אדמו"ר שליט"א.
בכבוד גמור וברכה מרובה

יחזקאל פייגין

CENTRAL YESHIVAH
"TOMCHEI - TMIMIM"
 LUBAVITZ
 (TALMUDICAL COLLEGE)
WARSAW-OTWOCK
 Słowackiego 1
 TEL. 55-38.
 Founded 1897.

הישיבה הקדושה עומדת תחת בשראור
 של פ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

המספר
 Ref. Nr. 21/65.

Stow. zaleg. przez
 Woj. Warsz. Nr. 1417. 36 r.

הישיבה המרכזית
"תומכי-תמימים"
 ליובאוויטש
 ווארשא - אטוואק
 סלוצקאקאגא
 טעל. 55-38.

נומרי כליוואויטש תר"ן, בוראשא תר"ש.

RABBI S. GOURARY
 HONORARY PRESIDENT
 of the executive committee

הרב שמר' גורארי
 נשיא ועד המועל
 ב"ה ב"א אדר תרצ"ט, אטוואק.

בבזר ידידנו הנעלה וחבי נבכר ח"ת א"א
 בעל מדות תרומיות, איש אשכולות ורב פעלים
 ידיד נאמן לישיבתנו הק', מוהר"ר משה גילמן
 ש"י,

פאר אטיאן.

שיחאא.

Address for remittances: Tomchei Tmimim, Warsaw. Address for remittances: Tomchei Tmimim, Warsaw.

שלום וברכה.
 צר לנו לבוא עוד הפעם בידיעה מרגיזה מהירדה על המצב
 הגשמי של הישיבה המרכזית שלנו, אשר הולך וגורע מיום ליום. צרה
 אחרת הפלימים הנדחים ר"ל גרמה לירידה פלאים, עד למחצת, מבנסת
 הישיבה הק' בחורף זה, ובמשך ארבעים ואחת שנות קיומה של הישיבה
 הק' לא הי' עוני ולחץ כזה בהישיבה הק' כמו עכשו. מראיב ומכא"ב הוא
 לחאר את המצב הגשמי של הישיבה, אחרי אשר כבר כתבנו במכתבינו
 הקודמים, וגם הודענו לברומ"ע ש"י על השריפה שהתחוללה בישיבה
 המרכזית, אשר רכאה ומררה את המצב הכלכלי. הובות גדולות וכבדים
 מעיקים על הישיבה הק'. ומעמידים אותה בחורף סכנה גדולה ח"ו.
 והננו מתאבקים בשארית כוחותינו ממש להתחזקת הישיבה, ולא פעם
 במעם אפרנס נואש, וחרוב הי' אחר הסגר הישיבה ח"ו לגמרי.
 והנה גם תו הפסח מממשש ובא, וברומ"ע יחאר לעצמו כי
 למוסד גדול וק' כישיבתנו הק' התוצאת מרובה היא ביותר, והתוצאה
 מרבאה את רוחנו כיצד נכין צרכי החזקת הישיבה, וזאת כזו ח וכו'
 וחננו פונים אל ברומ"ע ש"י, אשר כי הוא מסובי ידידינו
 והעסקנים המסורים לישיבתנו, אשר לא פעם ושטים הנדיל חסדו וטובו
 עם הישיבה הק', ומאד מאד נבקשו אשר יחד עם ראשי אנ"ש אשר
 במחננו ישחלו להרים עזרה ממשיה עבזר הישיבה הק'.
 בשנה העברה בזמן הזה קבלה ישיבתנו חסיכה ממשיה ע"י
 כ"מ ש"י ואנ"ש הינו במחננו, ובשנה זו, הנה במשך כל החורף ח"ו נו
 רח מאה שקלים ע"י ידידנו מוהר"ר משה ש"עתיץ ש"י.
 בכל לשון של בקשה ותחנונים הננו פונים אל ברומ"ע ש"י
 אשר יהי' נא בטובו להתעורר ולעזור את ידידינו אנ"ש יהיו, אר
 קיום הישיבה הק' הוא נזע ללבם, אשר ישחלו הפעם בחור יוצא מן הכלל
 לעשות ולפעול דבר ממשי והנזן לטובת הישיבה הק', ודעו נא ידידינו
 הנאמנים כי לא רק עזרה חסיכה דרושה להישיבה כי אם עזרה
 חצלה סה בחורם. אנה חסדו נא על מוסדנו הק' ועל חלמידינו
 היקרים ש"י והחיש עזרה נכונה ח"ו.
 מצפים אנו לעזרתם המהירה והממשיה. ואם אין הפסד מרובה
 חננו מבקשים- ואם אפשר במסע שלנו, מה טוב, כי שלנו
 לנו עזרתם ע"פ החלוקה, ואם לא נא תאחרו עזרתכם.
 לפעמים קושי במשעך. ולמ"ה א נא תאחרו עזרתכם.

והנני ידידו דוש"ט,

ר"מ ראשי ומנהל הישיבה
 הרב יהודא עמר

מזכיר ב"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש הרב יהוקאל פיינין

SECRETARY OF RABBI OF LUBAVITZ RABBI H. FEIGIN

ADDRESS: RABBI I. SCHNEERSOHN, OTWOCK, PRUSA 6. (POLAND)

ב"ה ס י"ז מנחם אב תרצ"ט.
אטוואק.

כבוד ידידנו הנכבד והכי נעלה
ו"ח א"א מוהר"ר משה הכהן שי'
שאייעוויטש
שיקאגא.

שלום וברכה.

כפי שהודיע לי ידידנו הנעלה מוה"ר יוסף
שי' פלאייער מחלישותה היחירה של זוג' של כבודו בזה
נצטערנו, כמובן אשר היכף נזכרה לפני ב"ק אדמו"ר שליט"א
ובזה יתברך ה' ויחיה ויברכה את ישראל ויחיה ויברכה את
ישראל ויחיה ויברכה את ישראל ויחיה ויברכה את ישראל
והשתדל בטהר למלאכה דברי ב"ק אדמו"ר שליט"א הן בשמירת
הטהרה וקיום דברי הרופאים, והן במה שכותב ב"ק כי תהי' בטוחה
בחסדי השם יתברך אשר ירפאנה ויסביר לה כבודו בטהר
כי פירוש בטוחה, אין זה רק בדבור, רק בלב, היינו לפעול,
וירקין אויף זיך, מעורר זיין דעם כח האמונה בדברי הצדיקים
ולחיות באמת בטוחה בלב בחסדי השם יתברך, והשם יתברך ימייס
דברי הברכה וישלח לה רפואה.

שלום בזה לכבודו הקבלה לידידנו הנעלה מוהר"ר
משה שי' גילמאן אשר ידידנו הר"י פלאייער כתב לשלוח הקבלה
לכבודו, והקבלה לבית הכנסת צמח צדק נשלחה ישר על אדרכת
הבית הכנסת.

אדון בריאות ב"ק אדמו"ר שליט"א הנה זה כשלשה
שבועות אשר אינו אומץ חסידות נראה שמרגיש שמוכרח לזנות אדון
נפיעה לא חבא לפועל בקיץ הזה, לאיזה מקום מרפא, לפי המצב
במדינות אלו, עומק כפי האפשרי ברפואות בכיתו, והשם יתברך
ישלח לו רפואה שלמה בקרוב.

בכבוד גמור וברכה מרובה, חתום

מזכיר ב"ק אומ"ר שליט"א מלובאוויטש
הרב יחזקאל פייגין
ריגא - לעשלנד

ב"ה כ"ב שבט ש"ת

כבוד ידידנו הנכבד וחבי נעלה וו"ח אי"א

מוח"ר משה שי' הכהן שאיעוויטש
משיקאגא,

שלום וברכה,

בטח קבל כבודו כבר מכתבי הקודם, ככלל לא נחלשות חדשות עושים
ההכנות להנכיח צלחת כפי ~~המנהג~~ שחושבים אי"ח החנוכה נטילת כ"ק משה ח"י ששם
אדר ראשון, 28 עברואו למספרם, בזכר מצב בריאותו כרוך חסד אינו קשה כל כך
ובתקוה כי יוכל ליעט בעזה"י בסוב,

במשך הזמן קבלנו ~~המכתב~~ מכתב מהרה"ג הר"ם לערויטש מודיע מהיותו
במחנה משך זמן ומההענינות הגדולה מכל ידידיו אודות כ"ק אומ"ר שליט"א
והתעסקות וההשהות דבר העליו, וגם התעסקות דבר ענין המעמד, היוצעת אודות
ההתקשרות הסוכה של ידידיו נותנת תקוה טובה כי בביאת כ"ק אומ"ר שליט"א
למדינתם יוכל בעזה"י לפעול הרבה לטובת החזקה היחידה והפעת החסידות, כי כמו
בגשמיות כללית הנה טר צבא יכול לנצח בהמלחמה רק כשיש אנשי חיל העוזרים
בהמלחמה כן בהמלחמה הרוחנית הרבה הלוי העוזרים כזה.

כמה מספרים עבודתם כחננוע למעמד כ"ק כפי שהזכיר ~~המכתב~~ ²⁹
המה הישב הכסופים הגדולים הדרושים לענין כזה, ככלל הוצאת הנסיעה ~~המכתב~~ ³⁰
ואחרי ביאת כ"ק צלחת הרי מוכרחים סכומים גדולים למימון של בית כ"ק אומ"ר
שליט"א במקום החדש, לכתב כבודו באחד תידידיו המקורבים ומחנכים שם לא לזה
רמתעם בחוספות אומץ והסס יחזקאל פייגין ויצחק שיה"ה חסל כשורה וראשית
שח"י" הנסיעה כשורה.

בכבוד גמור ברכה וידידות/אקא

הישיבה הקדושה והת'ת
תורת אמת הכללית
בעה"ק ירושלם תובכ"א

The HOLY YESHIVAH and TALMUD TORAH
TORATH EMETH
JERUSALEM

Telegram Address: Torathemeth MSPOB24 Jerusalem : אדריסת לסלגרמים :

כ"ה כב. השנה ה'תש"א מעה"ק ירושלם חי

Address: Rabbi S. HAVLIN for Yeshivath TORATH EMETH M.S.P.O.R. 24 JERUSALEM Palestine

לכבוד ידידי הנכבד הר"ח הנעלה איש הסודות ורב פלגים
רחים וסוקיר רבון הר"ר **משה שאעו י"ס שיהי'**
שלום וברכה

איך בין ב"ה בעקומען בשלום למחזו הנפ"א, און האב זיך די באנוצ ציט געמיי-
נט ציטע אונזערעם ל' ערשטע איך ח"ו בעקומען שטענען צו שיינען, בע-
קומען פיהל איך א ביסלע נויגען און סיפרים מיר צו האבען די בעקומען
איך צו שיינען און צו בעקומען פון איך א ניוסטיגען ענטפער,
דער בעקומען פונאמיגער קלער טאג פון ישיבתנו הקדושה, האב מיר זעהר דער-
שטענען, איך בין געקומען ערשטנס צו מערען אז די הונדערט דאלאר האב
איהר האב אנגעזאגט צו שיינען פון אייער שוהל, אין דער צייט האב איך ביי
געקומען אין שיקאגא, איז נישט דערהאטען בעקומען, און בעשטימט נישט ארונ-
געקומען בעקומען, איך בעק איך אז איהר זעלט אייער הכנסה מיר נליבען, און
מקיים זיין אח מוצא שעהיו, דערמיט ארויס צו העלפען די תמימים גדולי התורה
חבסי ורבני הישיבה פון זייער מאגם הסדוכא והסעודא המלה ודאגה רבה,
ס'איז בחזק, אז איהר דאלט מאכען אין אייער שוהל א גרויסע העקדורות צו
ערהעקען אייערע עמבערס ידידנו היקרים א"ש זי זעלען אונז קומען צו
הילף, און יעדער איינער זאל טונג זיין בעין יפה לעס הצלת ישיבתנו הקדושה
איך האב אז צוזאמען מיט ידידנו היקר הר"ש פאלטער טיהיי האב איך גליי-
קען צו שאפען א היסטע קומע נאכט העלבע איהר האב העלפען ראטעווען ישיבתנו

[illegible]

Phone Orchard 4-6497

בע"ח

אגודת חסידי חב"ד בארצות הברית וקנדה
 AGUDAS CHASIDEI CHABAD
 OF THE UNITED STATES AND CANADA
 183 HENRY STREET
 NEW YORK, N. Y.

Rebbi N. Telushkin
 Honorary President
 Mr. H. S. Kramer
 President
 Rebbi Israel Jacobson
 Exec. Director
 Rav. M. M. Cunin
 Treasurer
 Mr. David Schiffman
 Secretary

הרב נחמן טעלזשקין
 יושב ראש כבוד
 ר' חיים זלמן קרעמער
 יושב ראש
 הרב ישראל יאקובסאן
 מנהל
 רעו"ל פנחס סקנדיל קונין
 מזכיר
 ר' דוד שיפריין
 סוכר

בע"ח, י"א איר, תרצ"ז.

לכב' ידידנו היקר ומאד נעלה,
 העסקן המצויין וחובב תורה,
 מוה"ר משה שאיעוויץ, כש"ח, ש"י,
 שיקאגו.

שלום וברכה:

הואיל נא למצא בזה קבלה זמנית על סך \$5.00 (המשה דאלר) עבור חרומתו
 בשביל קרן האוילין - הכנסת כלה, וכב' יקבל גם כן אחר שבועות אחדים קבלה
 מארץ ישראל, ובזכות המצות הגדולה הזאת יתפרך ב' בשפע ברכות מכס"ס בגו"ר.

הפצית אנו בהזדמנות הלוו לקרא לחשומה לבכונ את המפעל החשוב והקדוש
 אשר דברנו עליו בזמן היותי בעירו ואז עשינו את הצעדים הראשונים לגשת את
 כל חובבי החורה ואנשי אל העבודה. מכון אני על המפעל למען כ"ק אדמו"ר
 שליט"א, ונא להודיענו על דבר התפתחות העבודה בנידון הנ"ל. איננו צריכים
 להדגיש לכב' בהרבה וכיחור על דבר זה. אנו צריכים להביא את התלהבות
 הנחוצה לכל אחד כדי להוציא את מטרוננו אל הפועל. אם אין עכשיו, אימת
 נא לדבר עם עסקני אנ"ש בדבר זה וגם להודיענו מכל הנעשה.

בחורה רבה למפרע, הננו,

בדרישות שלום לכל אנ"ש,

וברגשי כבוד וידידות ובברכה החורה והחסידות,

אגודת חסידי חב"ד בארצות הברית וקנדה,

הרב ישראל דושיקאבסאן
 מנהל

דוד שיפריין, מזכיר

„TOMCHEJ - TMIMIM“
LUBAVITZ
(TALMUDISCHE HOCHSCHULE)
WARSAU-OTWOCK
Słowackiego 1
TEL. 55-38.
Gegründet 1897.

Slow. aleg. przez M. S. W. Nr. 1615.
i przez Woj. Warsz. Nr. 1417. 36 r.

P. K. O. Nr. 140.096 Eber Tmimim.

לכ"י תמימים
ליובאוויטש
ווארשא - אטוואצק
סלאוואקענא 1
טעל. 55-38.
נוטרה בליובאוויטש תרנ"ו.

י"ח יום ה' בהר י"ח צ"ח, אטוואצק.

בכוד ילדינו הנעלה וחבי נכד, א"ח
הו"ב חו"נ ידיר נאמן לישיבתנו חק'
מהר"ם משה הכהן שיעתיץ נ"י
שיחאנא.

שלום וברכה.
זה כמה שבועות אשר הנהחלו סדר חלימודים, וכבר יאלצינו חסד
האיום להפריע שוב מנוחתכם, ולפנות אליכם, יודעים אנו למדי שמכתבים כאלו
אין זה חידוש אצלכם, בכל זאת נבקש אתכם תנו לנו רועים אחרים, בחשומת
לב של אחים, נא אל השליכו זאת-וקראו בחשומת לב, ומסרו גם לידידכם.
יותר מארבעים שנה מחסימת ישיבת „תומכי הטיסים“ ליוואוויטש,
שני דורות חלמידים מופלגים, וסמם יהודים אצילי הרוח-הספוזרים בכל מצוה
חבל נהגדלו בה, וגם כהיום נמצאים בהישיבה המרכזית-ושבעה סניפים יתור
משם מאות חלמידים ב"י, את כל זה עלה פידנו להתזק-ולפתח, למרות כל
הגילגולים הרומנים-ונשלים-החרבנות-נע ונד זכו' משך קיומה ארבעים שנה.
ידיר יקר- יותר מארבעים שנה לחסנו והתאכנו להחזיק את אצור
מרבץ החורה הנעלה, אמנם כעת משוללים אנו האפשרות להחזיק זכבכל אח אלו
מאות החלמידים, בלא עזרתכם המצב מאוים ונורא, קיום הישיבה הידוע וסכנת
נדולה נשקפת שמרכז החורה תמוסד הנדול וס' יסגר ח"ו, ומאות החלמידים-
ישארן רעבים-עוזבים-וגלמודים בהוצ' ח"ו.

ידיר יקר- בכל לשון של בקשה נחננו אנו פונים אליכם מעומק
הלב, אנא חסדו נא על אחיכם הצעירים, ולמרות המספר הכללי אצור נא חסד,
ואל נא חרשו שמוסד נעלה כזה יהיה ח"ו, עזרו נא לנו בכל אה שבהחם-
יכולתכם, הישו נא בעזרת אחים, התעוררו-ועוררו איש את אחיו, שימו לב
למקשינו היוצאת מקרב ולב עמוק, והאמינו שאין אנו מוסיפים בלב, מצבינו
איום ונורא, ופני' היא עמוד לתאר את כל זה בכתב.
בסומים אנו בגודל ידידותכם ואהבתכם ששהגדלו יותר מכל האפשרות
להחיש לנו עזרת ומסיכה הזונה, וזכרונות הצלחת הנדולה היוצאת נזכה להרבה
קרן אהב' וקרן החורה הנשמיית ונרומית צ"ח.
(הרץ יהודא עבדו)

JESCHIBOTH
"TOMCHEJ - TMIMIM"
LUBAVITZ
 (TALMUDISCHE HOCHSCHULE)
WARSCHAU-OTWOCK
Siowaokiego 1
TEL. 55-38.
 Gegründet 1897.

הישיבה הקדושה עומדת תחת נשיאותו
 של כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

מחשבה נא לחזקת המסדר
 Nr. 899

Stow, zalog. przez M. S. W. Nr. 1615.
 i przez Woj. Warsz. Nr. 1417. 36 r.

ש"י ב"ר
"תומכי-תמימים"
 ליובאוויטש
 ווארשא - אטוואצק
 סטאוואקענא
 טעל. 55-38.

נוסדה בליובאוויטש תרנ"ו, בוראטיסא הי"א.

RABBI S. GOURARY
HONORARY PRESIDENT
 OF THE EXECUTIVE COMMITTEE

ב"ה י' חצא י"א אלול צ"ה, אטוואצק.

הרב שמרי' גורארי
 נשיא ועד המועד

כבוד ידידינו הנעלה והכי נכבד, בעל
 מדות תרומיות אותה חורה ורודף צדקה
 וז"ח אי"א יריד נאמן לישיבתנו הקי'
 מוהרי' משה הכהן שיעח"ץ נ"י
 שקאוא.

שלום וברכה.

המכתב הנכבד נס' 300-5, שנשלח ע"ש כ"ק אד"ש לנכון נחתל, ומקרב
 ולב אנו מודים לכ"מ שיי' בעד השתדלותו הסי' והשתתפותו בעושה ומעשה, ובפרט בעשה
 דחוקה כזו לנו, אשר קיום הישיבה מבטנה גדולה עומדת.

ידיד יקר! גודל התסכולות לטובת ישיבתנו הקי' ידוע לנו מאז ומקדם
 דנא, ובכן קשה לנו ביותר להפריע טוב מנוחת כ"מ לבקש ולעורר לעמל על המסמר
 לטובת ישיבתנו הקי'. כי התמיכה שנתקבלה כסיפה בים היא, אחרי אשר בטר ידוע
 לכ"מ שיי' שהישיבה נתפתחה בעת האחרון בריבוי מספר חלמירי' וסניפי' שגם בערכה
 האחרונה ששלחנו לכ"מ עדין הסרים גי' סניפים חדשים, כמו לענטשע-קאלושיץ ודאנקער
 במדינת לעסלאנד, שכל אלו הסניפים מסופים תחת דגל הישיבה המרכזית, נוסף לזה
 המסב הדחוק ביותר במדינתנו, והפרעות הנוראות שנסבו על עם ישראל פה ושם, וגם
 היוקר ההולך ומתגבר נרמז לזה שההחזקות השתחררו ועלו מעלה ראש, וכל הפעלי' חוב
 התארגנו דורשים בחזקת המגיע להם, ומאיימים להגיש את משפסם לערכאותיהם ח"ו, אנו
 מתאבדים בהתאבדות עצומה יוצאת מגדר אנושי ממש, אמנם מוכרשים אנו לסלק להם
 לבח"פ 20-1 אחוזים מחובב המגיע להם, שזהו סכום עצום ביותר, וקופת הישיבה ריקה
 אין גם על ההכרחיות היום יומית, ושאלת קיום או הסגרת ח"ו עומדת על הפרק בכל
 חקפה, השי"ת יחוס וירחם עלינו במהרה ממש, וישלח לנו את עזרתו מקודש הקדשים.

נתאספנו כולנו יחד ועד הישיבה לדאוג לטובת הישיבה, והחלטנו להוסיף
 חיל וזרץ שלא להרשות ח"ו שיגישו הפעלי' חוב את משפסם לערכאותיהם שחוזאזח מזה
 נוראות ממה י' ירחם, נשיא ועד המועד הדג"ג הרה"ח שמרי' גורארי', כבר פנה אל
 כ"מ ביחוד, וזוהי הנוה פונים שוב אל כ"מ שיי' אחרי שיודעים אנו שלבו ער לכל דבר
 טוב, וקיום הישיבה נוגע לנפשו פנימה, ובטח ישחל בכל האפשרי להתעורר ולעורר
 את כל ידידינו הנכבדים-אח כל מחבבי חורה ומצוה-ואח כל מי אשר זיק ייחודי בלבו
 שיוסו וירחמו וישתדלו בכל האפשרי להציל המוסד הנעלה רוס הערך אשר יסדו כ"ק
 ברוחנינו הקי' זי"ע, ואשר כ"ק אד"ש מסר נפשו בעד קיומן, ומצבם האיום והנורא
 גורם לו כחיום הרפה צער ועי'ג וחלישות בריאותו, השי"ת יחוס עלינו וישלח לו
 רפו"ש בקרוב ממש, שנזכה להסתופף בצל קי' עד ביאת גואל צדק ב"א.

בכל לשון של בקשה ותחנון חנונו פונים אל כ"מ שיי' שיואיל נא מסובו
 להשתדל בכל האפשרי לעורר את כל ידידינו הנכבדים, ויחד כולכם תשתדלו לארגון
 תעמולת הצלה לטובת ישיבתנו הקי' ולאסוף לבח"פ סך \$-2000, להשתדל להשפיע
 על הסופרים היהודים-והעוננים שיכתבו ע"ד המצב האיום והמר, להשפיע על כל
 מוסדי הצדקה במחנותי' חס' שיתנדבו בחמיכות הגונות הפעם בחור יוצא מן הכלל וגם
 על חברי ועד הישיבות במתנם להשפיע שימציבו סכום נכון בחור יוצא מן הכלל חוץ
 מתקציב השנתי, וזוהי ינתן לנו האפשרות להציל הישיבה מהריסת ח"ו היל"ת.

קוחחנינו חזקה שכ"מ שיי' בחור יריד נאמן מסור ונתון ישחל בכל האפשרי
 לעשות לטובת הישיבה ולהצילה-וזוהי יהי' אחד מהגונים ממש-כי כאמור הסכנה גדולה
 ביותר, וזכור הצדקה הגדולה הלאזח חנו על כל העושים ומעשים להתגבר מסובן מרומים
 בכל מאחי' נמשכס לטובת, בצרכה כחיבה וחתימה טובה בנ"ר.
 נשיא ועד המועד
 ר"מ ראשי' זמנהל

תמונה בפרסום ראשון מימי היות אדמו"ר הריי"צ במלון גרייסטון (בשנת ת"ש)

Heads Campaign

The famous "Lubavicher" Rabbi, Rabbi Isaak Joseph Shneerson, heads a campaign to transplant the Polish Yeshivas to the United States. Right his son-in-law and secretary, Mr. Gurarij.

PHONE ROCKWELL 5753

EXECUTIVE DIRECTOR
ASUDAS CHASIDEI CHABAD
OF CHICAGO AND VICINITY

הרב משה ליב ראדשטיין

RABBI M. L. RODSHEIN

1300 SOUTH AVERS AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

מנהל
אגודה חסידית חב"ד
בשיקאגא והגליל

ב"ה. ועש"ק י"א סבת חש"א.
שיקאגא.

כבוד יגידנו הנכבד והנעלה
ו"ח א"א מוה"ר משה הכהן ש"י

שלום וברכה.
נעים לי לחמציא בזה לכבוד יגידנו הנעלה את
מכתבו של כ"ק אדמו"ר שליט"א שקבלתי וזו עתה. וזאת הש"ח
כי יתקיימו בו ובעקרת ביתו הכבוד ת"י ברכותיו של כ"ק
אדמו"ר שליט"א לשוב להם תמיד כל הימים בששם וברוח.
ובטוב אכשרו. כי תמול ערב התועדתי עם יגידנו
אנשי ליובאויטש. והפרעזדענט בראשם. והגם משתתפים בסכום נכון
לפי ערכם, להחכנות הדרושות לבקורו של כ"ק אדמו"ר שליט"א
בקרב א"ה בשיקאגא.
יגידו מקירו ומכבדו כערבנו הנעלה

משה ליב ראדשטיין

לזכות

החתן הרה"ת לוי שי'

והכלה מרת חי' מושקא תחי'

מאסקאוויץ

ולזכות הוריהם

הרה"ת מאיר שמעון ומרים רייזל שיחיו מאסקאוויץ

הרה"ת יחזקאל יהודה ורבקה שיחיו אונסדארפער

ולזכות זקניהם

מרת אסתר רחל תי' מאסקאוויץ

מרת לאה תי' קליין

הרה"ת שלמה זלמן ודבורה שמחה שיחיו אונסדארפער

הרה"ת גבריאל ומאליא רחל שיחיו שפירא

מרת מרים תי' גאלדבלאט

